

M.T.I.

Szerkeszti a Külpolitikai Szerkesztőség
Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf. 3. Tel.: 159-490. Telex: 22-4371

Külföldi hírek

1976. november 4. c s ü t ö r t ö k

kk. 1. v á r h a t ó

fe/rj pi

1976. november 4./mti/

s z ó f i a : gromiko látogatása

w a s h i n g t o n : az elnökválasztások után

g e n f : rhodesia-konferencia

v a r s ó : befejeződik strougal látogatása

m a d r i d : rendkívüli kabinetülés

--

7.20 rj

- 1 -

F. 803

kk. 2. ujjáépítés gazliban

br/rj már g a z l i , 1976. november 4.

bokor pál, az mti moszkvai tudósítója jelenti:

öt fokozat erősségű földrengés volt szerdára virradó éjszaka az üzbegisztáni gazliban. szerdán egy 25 külföldi újságíróból álló csoport tartózkodott a május 17-i földrengéskatasztrófa színhelyén, amely a szovjet külügyminisztérium sajtóosztályának meghívására szovjet-üzbegisztán életével ismerkedik.

az újabb földmozgás, amelyre a tavasz óta gazliban dolgozó taskenti és moszkvai szeizmológusok előre számítottak, éjjel 3 óra 20 perckor következett be, s nem okozott anyagi károkat.

az újságírók szerdán megtekintették a gazliban folyó ujjáépítési munkálatokat. a 13 ezer lakosu városban május 17-én egyetlen lakható épület sem maradt, a szovjetunió egyik legnagyobb gázlelőhelye 5 napra leállt, halálos áldozatok is voltak.

a katasztrófa után fél évvel a szovjet kormány által biztosított korlátlan hitel és a rendkívüli segélyintézkedések eredményeként gazli gyakorlatilag ismét normális életet él. a sátorokba költöztetett 1500 család közül 700 összkomfortos, központi fűtéses, villannyal, gázzal, hideg-meleg vízzel ellátott faházakban, a többi ugyancsak fűtött és közművesített lakókocsikban él. ez év végéig újabb 350 kétlakásos faházat adnak át és elkészülnek az első földrengésbiztos, többemeletes kőházak.

az új gazli - mint a földrengéskárok felszámolására alakult stáb vezetői a nemzetközi sajtó képviselőinek elmondották - 1978-ra teljes egészében ujjáépül, s üzbegisztán legszebb, legkulturáltabb és földrengés elleni védelmi szempontból legbiztonságosabb városai közé tartozik majd. a gáztermelés jelenleg a földrengéskatasztrófa előtti szinten folyik. /bokor/

--

7.30 rj

-2 -

F: 8.10

:

kk. 3. holland szakszervezeti delegáció

ki/rj pi h á g a , 1976. november 4./mti/

a szakszervezetek országos tanácsának meghívására a közeljövőben budapestre érkeznek az fnv holland szakszervezeti szövetség küldöttsége, w.spit alelnök vezetésével. az fnv a szocialista, illetve a katolikus irányzatú szakszervezetek legnagyobb szövetsége, tagjai közé tartozik a holland munkások és alkalmazottak túlnyomó része.

--

kk. 4. latin-amerikai hírek

ék/pr/rj pi 1976. november 4./mti/

b u e n o s a i r e s

antonio maidanát, a paraguayi kommunista párt központi bizottságának elnökét, julio rojast, alfredo alcortát és ananias maidana palaciost, a központi bizottság tagjait ismét a paraguayi főváros, asunciórn rendőrkapitányságának börtönébe szállították - közölte alciabes britos paraguayi rendőrfőnök.

a hazafiakat október közepén az emboscada koncentrációs táborba szállították. a paraguayi kommunista párt vezetői 18 hónapja vannak letartóztatásban. a fasiszta stroessner-rezsim börtöneiben uralkodó embertelen körülmények különösen a 60 éves antonio maidana egészségét ásták alá.

stroessner diktaturája az elmúlt hónapokban fokozta a paraguayi hazafiak elleni megtorlást. százakat szállítottak az emboscada közelében ujonnan felállított koncentrációs táborba. /adn/

/folyt.köv./

7.43 rj

-3 -

F: 8.40

kk. 4. / latin-amerikai.. 1. folyt./rj

s z ó f i a

a bolgár jogászszövetség nyilatkozatban ítélte el a chilei katonai junta terrorját. a junta titkosrendőrsége továbbra is tömeges letartóztatásokat hajt végre, s a foglyok ezreit kinozza embertelen módszerekkel. a hitleri gestapo példáját követve, a junta külföldre is kiterjesztette terrorszervezete tevékenységét. merényleteket szervez a chilei ellenzék neves személyiségei ellen, akik chile határain kívül leplezik le a pinochet-rezsim büntetteit s ezzel elősegítik a rendszer nemzetközi elszigetelését, - állapítja meg a nyilatkozat. /mti/

--

kk. 5. ^{pjt} pártválasztások angliában

lb/rj pi l o n d o n , 1976. november 4. /mti/

a szokásosnál jóval nagyobb országos érdeklődés közepette kerül sor csütörtökön három parlamenti pótválasztásra angliában. mindhárom kerület a munkáspárt régi erősségének számít. a kormány politikájából való általános kiábrándulás, az élet-színvonal gyors romlása azonban most azzal fenyeget, hogy a konzervatívok egy vagy akár két helyen is elhódíthatják a mandátumot a munkáspárttól. amennyiben a közvéleménykutatások előrejelzései valóra válnak és a walsall, meg a workingtoni kerület kicsúszik a munkáspárt kezéből, a parlamentben teljesen megszűnik a kormány többsége és fennmaradása attól kezdve az ingadozó közép-pártok szavazataitól függ. mindkét párt több nagyágyut vetett be a küzdelembe, az elmúlt napokban tony benn energiagazdálkodási miniszter, shirley williams közoktatásügyi miniszter, margaret thatcher és edward heath igyekeztek a maguk pártjának megnyerni az észak-angliai kerületek politikailag eléggé apatikus választóit. a tonyk az országos felmérések kedvező jelentései alapján csütörtökön nagy lépést készülnék tenni a kormány megbuktatása felé, amelynek még idén ősszel egy negyedik helyen is meg kellene védenie mandátumát. /lászló/

--

7.55 rj

-4 -

2845

kk. 6. elnökválasztás után

ha/rj pi w a s h i n g t o n , 1976. november 4.

heltai andrás, az mti tudósítója jelenti:

james carter, az egyesült államok új elnöke 77 nap múlva veszi át hivatalát, de az őrségváltás előkészítése már órákkal a választási győzelem után megkezdődött. carter szerdán szülővárosában, plainsben tanácskozott munkatársaival, akik már június óta dolgoznak a carter-kormány programján.

az új elnök hírek szerint több ezer nevet tartalmazó listákat is állított össze: ezek tartalmazzák a lehetséges jelölteket a kormány- és a fehér házi apparátus vezető posztjaira.

különös érdeklődés előzi meg a henry kissingert váltó külügyminiszter személyét. a legtöbb említett nevek: cyrus vance, paul warnke és george ball. mindhárom demokratapárti politikus vezető tisztségeket töltött be a kennedy- és a johnson - kormányban, az előbbi kettő a hadügy-, az utóbbi a külügyminisztériumban.

washingtonban azt sem tartják lehetetlennek, hogy carter nem demokratapárti szakértőt biz meg a külügyek irányításával. az új elnök korábban kijelentette, hogy nem kívánja /fordhoz hasonlóan/ teljesen a szakminiszterre bízni a külügyek intézését, azokban maga is szerepet vállal majd. tanácsadói között különösen befolyásosnak tartják zbigniew brzezinskit, a columbia-egyetem lengyel származású tanárát.

mind brzezinski, mind a három említett külügyminiszter-várományos carterrel együtt tagja az ugynevezett „trilaterális bizottságnak”, az észak-amerikai, nyugat-európai és japán személyiségekből álló tanácskozó testületet 1973-ban david rockefeller, a mértékadó amerikai fináncisták körök egyik legbefolyásosabb alakja hozta létre.

a szerdai esti amerikai kommentárok gyors kezdeményezéseket és esetleg meglepő személyi döntéseket is várnak cartertől. kormányában és a fehér ház törzskarában jelentős szerepet kíván adni fiataloknak, nőknek és színesbőrűeknek - hírlík.

megoszlanak a vélemények arról: segíti-e majd a szilárd demokratapárti többségű kongresszus mindenben a pártapparátus segítsége nélkül hatalomra került elnököt - vagy pedig a „mézes-hetek”, után ütköznek majd a fehér ház és a törvényhozás álláspontjai.

/folyt.köv./

8.12 rj

-5 -

2845

kk. 6. /elnökválasztás... 1. folyt./rj

az esti lapok, a rádió- és tv-hálózatok kommentárjai megegyeznek abban, hogy carter elsőként a belső kérdéseket: a munkanélküliség csökkentését, az adó- és a közigazgatási reformokat tűzi majd napirendre és világpolitikai kérdésekkel csak szükség esetén foglalkozik behatóan, legalábbis egyelőre. az új elnök mindenestre máris tanulmányozza a salt-tár-gyűlések kérdéseit s a külföldi amerikai csapatok ügyét - mutat rá a washington star.

ugyanaz a lap arról ír, hogy carter „biztosítani akarja az üzleti világot: nem vad radikális... ezért elképzelhető, hogy /kennedy elnök példájára/ republikánus politikusra bizza majd a pénzügyminisztériumot,,.

a cbs hálózat értékelése szerint a watergate-ügy utóhatásai, a republikánus kormánypárt iránti bizalom megrendülése és a ford által nixonnak adott kegyelem, másrészt a gazdasági helyzet okozták gerald ford vereségét.

a viszonylag csekély arányban alulmaradt elnök januártól átköltözik a fehér házból a washington melletti alexandriában lévő saját házába. ford sok golfozás, sielés mellett könyv írását tervezi és célzott rá: szívesen tanítaná államtudományokat, ha egyetemi meghívást kapna.

--

kk. 7. támad a portugál jobboldal

se/rj pi l i s s z a b o n , 1976. november 4.

simó endre, az mti tudósítója jelenti:

alig egy nappal a portugál alkotmánybizottságnak és elnökének, antunes őrnagynak a beiktatása után a jobboldal kampányt indított az alkotmányos szerv ellen. morais da silva tábornok, a légierő főparancsnoka, a legfelsőbb forradalmi tanács tagja szerdán újságíróknak adott nyilatkozatában élesen bírálta antunesnek a beiktatási ünnepségen mondott beszédét.

/folyt.köv/

8.20 rj

-6 -

F. 9.10

kk. 7. / támad a portugál... 1. folyt./rj

azzal vádolta meg az alkotmánybizottságot, hogy az alapokmányban meghatározottnál szélesebb jogkörrel akarja felruházni magát és kétségbe vonja a köztársasági elnök presztízsét. eanes elnök da silva véleményét „egyéni véleménynek,, nevezte.

a légierő főparancsnoka már többször támadta nyíltan forradalmi tanácsbeli kollegáját, antunest haladó állásfoglalásai miatt. annak idején elutasította angola szuverén kormányának elismerését is.

soares portugál miniszterelnök - mint már jelentettük - elfogadta cardoso mezőgazdasági miniszter lemondását. a szocialista párt balszárnyához sorolt politikus elhatározásával egyetértve szerdán ugyancsak lemondott tisztségéről a mezőgazdasági minisztérium két államtitkára. a minisztertanács több tagja szerdai ülésén szolidaritásáról biztosította soarest. a kormányfő annak a véleményének adott hangot, hogy cardoso távozása nem sodorja veszélybe kabinetjének összetartását.

az agrárreform végrehajtásáért harcoló cardoso lemondására igen kedvezően reagáltak azok a jobboldali pártok, amelyek már régóta követelték a földreform felfüggesztését és a miniszter leváltását.

--

1kk 8. amerikai elnökválasztás - pravda

fl/rj pi m o s z k v a , 1976. november 4./mti/

az amerikai választók az ország súlyos gazdasági problémáiért /a tömeges munkanélküliségért, a feltartóztathatatlan inflációért/ és az egyre mélyülő társadalmi és eszmei-politikai válságért a jelenlegi republikánus adminisztrációt teszik felelőssé - írja a pravda washingtoni tudósítója a keddi elnökválasztás eredményeit értékelve.

a carter és ford eredménye közötti viszonylag kis eltérés és a szavazásban résztvevők alacsony részaránya ugyanakkor azt is jelzi, hogy az amerikaiak különösebb lelkesedés nélkül vettek részt a választásban. a szavazati joggal rendelkezőknek csupán 55 százaléka adta le voksát. /fazekas lászló/

F. 9.15

--

-7-

kk.9. libanon

fm/sp/rj pi

b e i r u t, 1976. november 4./mti/

az utolsó pillanatban támadt váratlan nehézségek késleltetik az arab liga békefenntartó erőinek megérkezését és fejlődését libanonban - közölték az arab liga köreiben.

az eredeti tervek szerint az arabközi békefenntartó erők kontingenseinek szerdán a késő éjszakai, illetve csütörtökön a hajnali órákban kellett volna libanonba érkezniük, hogy csatlakozzanak a tüzszünet betartásának ellenőrzésére hivatott arabközi haderő szíriai alakulataihoz. ám mind az arab liga, mind a jobboldali és baloldali fegyveresek köreiben közölték, hogy a békefenntartó kontingensek a hét vége előtt valószínűleg nem érkeznek meg. jobboldali milicista források szerint megérkezésüket részben e haderő összetételével kapcsolatban az utolsó pillanatban felmerült véleménykülönbségek késleltetik. ezen kívül néhány arab állam, - amely kötelező ígéretet tett arra, hogy libanonba irányítja egységeit, így szaúd-arábia, - csapatai „még nem állnak utrakészen,,.

a késedelem további oka „a bizonytalanság,, atekintetben, hogy ki legyen a harmincezer-fős haderő parancsnoka.

miközben tart az arabközi békefenntartó erők kontingenseinek libanonba irányításával kapcsolatos huzavona, a jobboldali és a baloldali fegyveresek között elsősorban beirutban és környékén folytatódnak a fegyveres összetűzések. katonai források szerint szerdán éjjel beirut keleti elővárosaiban négyórás csatározás folyt. /upi/

a palesztinai népi felszabadítási front szerdán közleményben szögezte le: „a palesztin forradalom védelme megköveteli, hogy harcoljanak az október 18-án libanonra vonatkozólag rijadban hozott döntések ellen,,.

a dr. george habbas vezette palesztinai népi felszabadítási front, amely a közel-keleti probléma mindennemű tárgyalásos megoldásával szembehelyezkedő palesztin „elutasítási front,, legfontosabb szervezete, a továbbiakban rámutatott, hogy „a palesztin ellenállás és a libanoni haladó mozgalom ellen folyó imperialista-cionista és reakciós offenzíva nem fog végetérni a rijadban elrendelt tüzszünettel,,. /afp/

/folyt.köv./

835 rj

-8 -

R 9'20

kk. 9. / libanon... 1. folyt./rj

k a i r ó

jasszer arafat, a pfsz vb elnöke szerdán rövid látogatásra kairóba érkezett - jelentette a mena hírügynökség.

arafat előzőleg a libiai tripoliban tett látogatást, ahol a legfrissebb közel-keleti fejleményekről, elsősorban a libanoni helyzetről tárgyalt a kormány vezető személyiségeivel.

a palesztin vezető a kairói arab csúcstalálkozó óta hasonló tárgyalásokat folytatott több észak-afrikai arab államban. /upi/

..-

kk. 10. francia-vietnami külügyminiszteri tárgyalások

pn/rj pi

p á r i z s, 1976. november 4./mti/

louis de guiringaud francia külügyminiszter szerdán párizsban folytatta tárgyalásait nguyen co thach vietnami külügyminiszterhelyettesel. megbeszéléseiken a két ország közötti kapcsolatokról és általában a dél-kelet ázsiai fejleményekről volt szó. a francia diplomácia vezetője a tárgyalások után kijelentette, alkalma volt megbizonyosodni arról, hogy vietnam a béke és a barátság kapcsolatait akarja fenntartani szomszédaival. a megbeszélések meggyőzték arról is, hogy jó esélyei vannak a franciaország és vietnam közötti kapcsolatok javításának. /afp/

..-

kk. 11. amerikai választások - japán sajtó

éb/rj pi

t o k i ó, 1976. november 4./mti/

a japán sajtó vezércikkekben kommentálja james carter választási győzelmét és az amerikai politika várható alakulását.

a kormányhoz közelálló japán times carter választási nyilatkozatai alapján arra számít, hogy az új amerikai adminisztráció nagyobb figyelmet szentel majd nyugat-európának, japánnak és latin-amerikanak. folytatni fogja az enyhülés politikáját a szovjet-unióval szemben, de erősebb tárgyalási pozícióból. változás csupán az amerikai politika stílusában várható, - írja a lap.

/folyt.köv./

8.40 rj

-9 -

R 9'40

kk. 11. / amerikai... 1. folyt./rj

a mainicsi simbun rámutat, bizonyosra vehető, hogy carter a japán-amerikai kapcsolatok erősítésére törekszik majd, ami azonban nagyobb gazdasági és politikai terhek vállalását jelentheti tokió számára. ajánlatos tehát, hogy japán résen legyen az elkövetkező időkben az amerikai szándékokat illetően, - figyelmeztet a lap.

az aszahi simbun hangsúlyozza, az amerikai elnökválasztás eredménye tükrözze azt a nagyfokú bizalmatlanságot, amelyet az egyesült államok közvéleménye táplált a republikánus párttal szemben a vietnami háború és a watergate-ügy kapcsán.

a nihon keizai simbun megalapozatlannak ítéli azt a feltételezést, hogy az új amerikai rezsim barátságosabb lesz japán iránt, mint republikánus elődje volt.

--

kk. 12. rövid hírek

pn/rj pi 1976. november 4./mti/

b o n n : fdp-elnökség

az fdp elnöksége szerdán ülést tartott bonnban. hans-dietrich genschler, a párt (Deh) vezetője s a jelenlegi külügyminiszter beszámolt az spd-vel folyó koalíciós tárgyalásokról, melyek - mint mondta - „konstruktív szellemben”, zajlanak. a két párt - fűzte hozzá - az elkövetkező négy évben is fenntartja együttműködését. /taszz/

L o n d o n : az angol nők és a szesz

drámai fordulat történt angliában a szeszesitalok fogyasztásának terén: a nők vették át a vezetést. ők isszák meg az angliában forgalmazott asztali borok 52.3 százalékát, de nem vetik meg a likőröket és a sört sem, ahogy erről az említett italok fogyasztásának arányát jelző 55, illetve 54 százalék tanuskodik. az angol borászati hivataltól származó s az elmúlt öt éves időszakra vonatkozó lesújtó adatokat még egy egészíti ki: ugyanabban az időszakban az egy főre jutó borfogyasztás évi négy és fél palackról kilenc palackra emelkedett, de azért még messze elmarad az olaszok 153, a franciák 143, s a spanyolok 104 palackjától. /upi/

/folyt.köv./

8.55 rj

-10 -

R 9 '50

kk. 12. / rövid... 1. folyt./rj

b u e n o s a i r e s : gerillák

az argentinai la: platában néhány fegyveres megszakította az egyik tv-csatorna adását és tizenöt percen keresztül saját propaganda-anyagot és forradalmi indulókat sugározott. saját bevallásuk szerint a „népi forradalmi hadsereg”, nevű baloldali csoporthoz tartozó gerillák elvágták a televíziós kábelt, rákötötték saját magnetofonjukat, mely az adás tizenötödik perce után felrobbant. /upi/

s z ö u l : emberrablók

felrobbantotta magát az a két dél-koreai katona, aki még szerdán éjszaka betört egy szöuli szállodába, agyonlőtte annak egyik alkalmazottját, majd elbarrikádozta magát az egyik lakosztályba, ahová előzőleg beteretelt több, tusznak szánt vendéget. a tuzok sorsa egyelőre ismeretlen, akárcsak a két katonának tettének motívumai. /upi/

c a r a c a s : per

a barbados fölött lezuhant kubai utasszállító gép felrobbantásával és utasainak meggyilkolásával vádolt négy férfi beismerte bűnöségét - írta szerdán az egyik caracasi lap. a két venezuelai és a két kubai ellenforradalmár hetvenhárom ember haláláért felelős. ügyük bírósági tárgyalása folytatódik. /ap/

o t t a w a : új hadügyminiszter

barnett danson volt államminisztert nevezte ki hadügyminiszterré pierre Trudeau kanadai kormányfő. barnett james richardson helyét foglalta el a tárca élén. /afp/

--

9.10 rj

-11-

R 10 '50

kk. 13. közel-kelet - vegyes

fm/sp/rj pi

1976. november 4./mti/

d a m a s z k u s z

szerdán este kérdéseket tettek fel a szíriai külügyminisztérium egyik szóvivőjének az iraki kormány állítólagos döntésével kapcsolatban, miszerint hazarendeli damaszkuszi diplomáciai missziójának vezetőjét.

a szóvivő a kérdésekre válaszolva leszögezte: a szíriai kormány még nem kapott ilyen értelmű információt.

„az mindenesetre tény - mondotta a szóvivő -, hogy damaszkuszban nincs iraki nagykövet, s hogy öt nappal ezelőtti évi szabadságára elutazott a szíriai fővárosból irak damaszkuszi ügyvivője is,..

bagdadi tájékoztatás szerint az iraki hatóságok magukhoz kérték szíria iraki nagykövetét, hogy közöljék vele irak döntését. ám a szíriai külügyminisztérium szóvivője szerint szíria bagdadban akkreditált diplomatája mindeddig nem értesítette a damaszkuszi külügyminisztériumot arról, hogy az iraki hatóságok magukhoz kérték volna. /afp/

a szerkesztőségek tájékoztatására

s z ó f i a - k a i r ó

a dpa szerint valószínűleg a szovjetunió és egyiptom közötti viszony enyhülésére vezetnek azok a megbeszélések, amelyeket andrej gromiko szovjet külügyminiszter háromnapos bulgáriai „hivatalos baráti látogatásának”, margóján folytatott szerdán egyiptomi kollegájával, iszmail fahmival. gromiko szerdán, fahmi egy nappal korábban érkezett a bolgár fővárosba.

kairói jelentések szerint a két külügyminiszter azzal a céllal találkozott, hogy „megtörje a két ország közötti jeget,..

a kairói rádió hangsúlyozta: gromiko és fahmi találkozásán szó volt mind a közel-keleti helyzetről, mind a kétoldalú kapcsolatok javításáról.

/folyt.köv./

9.13 rj

-12 -

R 10'10

kk. 13. / közel... 1. folyt./rj

kairóban nem tartják kizártnak, hogy gromiko és fahmi szófiában előkészíti leonyid brezsnyevnek, az szkp kb főtitkárnak és anvar szadat egyiptomi államfőnek a csucstalálkozóját - feltéve, hogy sikerül enyhíteni a szovjet-egyiptomi feszültséget. e találkozóra - kairói vélemény szerint - már novemberben sor kerülhetne belgrádban.

fahmi csütörtökön szadat egyiptomi államfő tito jugoszláv államfőhöz intézett személyes üzenetével a tarsolyában utazik tovább belgrádba. /dpa/

--

kk14. fülöpszigetek - usa

éb/pg pi

t o k ió, 1976. november 4./mti/

sajtójelentések szerint a „kemény alkudozások”, jegyében folynak a manila és washington között indított tárgyalások az egyesült államok fülöpszigeti támaszpontjainak sorsáról, az amerikai fél elfogadta annak a manilai követelésnek a jogoságát, hogy a fülöpszigetek érvényesítse szuverenitását a területén lévő haditengerészeti és légi támaszpontok felett. ugyanakkor kemény alkudozás folyik abban a kérdésben, mennyit fizessen az egyesült államok a számára stratégiaileg fontos támaszpontok fenntartásáért. a fülöpszigetek kormánya több milliárd dollár értékű katonai segélyt követel, szemben az egyesült államok által indokoltnak ítélt évi 200-250 millió dollárral.

az alkudozás első eredménye, hogy washington közölte, kész az idén hetvennégy millió dollár értékű fegyvert és katonai felszerelést szállítani a fülöpszigeteknek. ez megfigyelők szerint hatvanhét millió dolláros emelkedést jelent a tavalyihoz képest. megkönnyíti az egyesült államok tárgyalási pozícióját, hogy marcos elnökre fokozódó külföldi nyomás nehezedik az amerikai támaszpontok fenntartásának érdekében. az elmúlt hónapokban ilyen értelmű „tanácsal”, szolgáltak a fülöpszigetek számára olyan országok, mint kína, malaysia, indonézia, thaiföld és szingapúr. ezek az országok lényegesnek tartják az egyesült államok katonai jelenlétének fenntartását a fülöpszigetekben - mutatnak rá sajtóforrások.

-13-

09.15/pgo

R 10'15

kk 15. román kp - plénum

kz/pg ng

b u k a r e s t, 1976. nove ber 4./mti/

szerdán végetért a román kommunista párt központi bizottságának kétnapos ülése. a különböző napirendi pontokhoz 23-án szóltak fel, majd nicolae ceausescu, a z rkp főtitkára mondott beszédet. a plenáris ülés megvitatta és elfogadta a xi. pártkongresszus ideológiai és kulturális jellegű határozatának megvalósítását célzó intézkedések programját, amelyet később nyilvánosságra hoznak. ugyancsak elfogadta az 1977. évi népgazdasági terv és állami költségvetés javítására vonatkozó javaslatokat, és úgy határozott, hogy azokat elfogadás végetta nagy nemzetgyűlés elé terjeszt.

a plenáris ülés személyi kérdésekben is döntött. vasile vilcut megválasztották a központi revíziós bizottság elnökévé és egyben felmentették kb- és pvb-tagsága alól. Ion dincat, a bukaresti pártbizottság első titkárát a politikai végrehajtó bizottság tagjává választották.

x x x

szerdán nicolae ceausescu elnökletével - plenáris ülést tartott a szocialista egységfront országos tanácsa is. az ülésen a szocialista egységfront, valamint a többi tömeg- és társadalmi szervezet szerepét a párt ideológiai és kulturális programjának megvalósításában, majd személyi kérdésekkel foglalkozott és egyebek között így döntött: javasolja a nagy nemzetgyűlésnek, hogy vasile vilcut és gheorghe tanaset válassza meg az államtanács tagjává.

--

△ megvitatták

kk 16. carter - közel-keleti visszhang

fm/sp/pg p1

1976. november 4./mti/

k a i r ó

az al akhbar című kairói napilap attól tart, hogy james carternek, az egyesült államok új elnökévé történt megválasztása folytán, lelassulnak a közel-keleti béke helyreállítását célzó erőfeszítések.

/folyt. köv./
09.30/pg

-14-

10'30

kk 16./ carter...folyt/pg

a lap csütörtöki számában utalt carternek a választási hadjáratban elhangzott izraelbarát kijelentéseire, de megegyezte: „carternek először meg kell értenie a közel-keleti realitásokat, s ez időbe fog kerülni...„

az arab, s különösen az egyiptomi diplomácia - az al akhbar szerint - a békéhez vezető uton még hatalmas feladat előtt áll, „a továbbiakban is fel kell készülnie a katonai harcra...„

a lap vezércikkében méltatta gerald ford közel-keleti „érdemeit...„, éppenséggel nem állíthatjuk, hogy ford az arabok javára különösebben elfogult lett volna, de tudta, hogy az amerikai érdekek megkövetelik a barátságot mindenkivel... köszönjük ford komoly fáradozását a békéért...„

az al gumhuriya című egyiptomi napilap csütörtökön azt írta, az arabokat és az egyiptomiakat nem érdekli, hogy amerikaiak kit választanak új elnökükké. az azonban érdekli őket, hogy „az egyesült államok elnöke az arabok barátja-e, a közel-keleti béke szószólója-e, vagy legalábbis olyan ember, aki igyekszik kiegyensúlyozott politikát folytatni a közel-keleten...„

az al gumhuriya óvatosan utalt arra is, hogy a mindenkori amerikai elnök magatartása az egyesült államok érdekeivel együtt változik, s hogy „e magatartást befolyásolja az arab világ ereje is...„, ezt mérlegeelni kell - tanácsolta az al gumhuriya - mielőtt kialakítjuk végleges álláspontunkat carter irányában.../upi/

j e r u z s á l e m

jichak rabin izraeli miniszterelnök szerdai rádiónyilatkozatában kifejezte szilárd meggyőződését, hogy james carter megválasztott elnök „be fogja tartani azokat a kötelezettségeket, amelyeket ford elnök és az amerikai kormány izrael irányában vállalt...„, s „folytatja izrael segélyezésének hagyományos politikáját...„

az izraeli kormányfő emlékeztetett rá, hogy a választási hadjáratban mindkét amerikai elnök előtt állást foglalt az izraelnek nyújtott amerikai segély folytatása mellett, de befejezésül kijelentette: „eljön még az a nap, amikor nosztalgiával fogunk visszaemlékezni henry kissingerre...„/afp/

-15-

09.40/pg

10'40

kk. 17. ensz biztonsági tanács - pravda

ék/dm/rj pi new york, 1976. november 4./mti/

az ensz-közgyűlés politikai bizottságában folytatódik a fegyverkezési hajszá megfékezésével és a leszereléssel kapcsolatos kérdések vitája.

a fegyverkezési hajszá beszüntetésének kérdéséről és a leszerelésről előterjesztett szovjet memorandum, valamint az erőszak alkalmazását a nemzetközi kapcsolatokból kiiktató nemzetközi szerződés megkötésére vonatkozó szovjet javaslat új távlatokat nyit a nemzetközi közösség előtt „a nemzetközi biztonság megszilárdításában, a leszereléshez, a népek közötti együttműködés és kölcsönös megértés továbbfejlesztéséhez, - jelentette ki milos vejvoda, a csehszlovák szocialista köztársaság külügyminiszterhelyettese.

carlos romulo fülöp-szigeti külügyminiszter a nukleáris fegyverkezési hajszá betiltásáért szállt sikra. többek között rámutatott, hogy a nukleáris fegyverek készletének jelentős csökkentése „az enyhülés megszilárdulását és a nemzetközi biztonság érdekeit, szolgálná.

carlos romulo támogatta az atomfegyverkísérletek teljes betiltásának gondolatát, amelyet a szovjetunió vetett fel. „eljött az ideje a nukleáris kísérletek valódi, teljes, általános és mindenre kiterjedő betiltásának, - fűzte hozzá a fülöp-szigeti külügyminiszter.

abbasz hoveida iráni miniszterelnök, aki a leszerelési világkonferencia összehívását előkészítő bizottság elnöke, kijelentette, hogy az országok nagy csoportja kívánatosnak tartja a világfórum összehívását megfelelő előkészítés után, a lehető legrövidebb időn belül, minden nukleáris fegyverrel rendelkező állam kötelező részvétele mellett. ezeknek az országoknak a véleménye szerint, folytatta hoveida, „kedvező politikai feltételek alakultak ki a leszerelési világkonferencia megtartásához,„ /taszsz/ x x x

m o s z k v a

az erőszak alkalmazását a nemzetközi kapcsolatokból kiiktató nemzetközi szerződés eszméje utat tör magának - írja georgij ratyinyi, a pravda politikai szemleírója.

/folyt.köv./

10.20 rj

-16 -

10.50

kk. 17. / ensz... 1. folyt./rj

az ensz közgyűlés politikai bizottságában lezajlott vitát kommentálva a pravda rámutat, hogy „a küldöttek túlnyomó többsége helyeselte a szerződés megkötését és készségét nyilvánította a további munkálatokban való konstruktív részvételre,„

a nemzetközi szerződés megkötését támogató határozatra adták szavazatukat a szocialista közösség államai, az ázsiai, afrikai és latin-amerikai országok túlnyomó többsége. a szavazás bebizonyította, hogy a gyarmati iga alól felszabadult fejlődő országok különösen érdekeltek a biztonságukat és függetlenségüket garantáló új nemzetközi szerződés megkötésében.

senki érdekét sem sértve, e nemzetközi szerződés hatékony leszerelési intézkedések megvalósítását segíthetné elő. ez nagyon fontos lépés lenne a háború és az agresszió veszélye felszámolásának útján. a szerződés megkötése kedvezőbb légkört teremtene a fegyverkezés korlátozását, a katonai költségvetések csökkentését, a legveszélyesebb fegyverfajták betiltását és felszámolását szolgáló további intézkedések meghozatalához - állapítja meg a pravda kommentátora. /taszsz/

--

kk 18. thaiföld

pl/zsu/pg pi

b a n g k o k 1976. november 4./mti/

a thaiföldi katonai rezsim csütörtökön szabad visszatérést ígért azoknak a baloldali diákoknak, akik az októberi véres hatalomátvételt követően menekültek laoszbába. az ap hírügynökség jelentése szerint több száz diákról van szó.

egy katonai szóvivő hangsúlyozta, hogy a visszatérőknek a határon jelentkezniük kell a hatóságoknál, de - szavai szerint - csak azokat tartóztatják le, akikről „bebizonyosodott, hogy kommunista tevékenységet folytattak,„ /folyt. köv./

10.25/pg

-17-

10.55

kk 18./ thaiföld folyt/pg

a szerkesztőségek tájékoztatására

ezzel egyidőben a thaiföldi kormány a diplomáciai kapcsolatok felvételéről szóló tavaly augusztusi közös közlemény szellemének megsértésével vádolta a vietnami szocialista köztársaságot. a külügyminisztérium közleményben cáfolta azokat a vádakot, amelyek szerint a katonai hatóságok számos thaiföldön élő vietnami állampolgárt letartóztattak, s az ország északi részén felállított koncentrációs táborokba hurcolták őket. mindez - mint a külügyminisztérium hangsúlyozta - csupán „thaifölddel szemben keltett ellenséges propaganda, amely megalapozatlan jelentéseken alapul,,. a közlemény azt állította, hogy a thaiföldi belügyminisztérium október 14-én az ország egyik, laoszal határos tartományából 811 vietnamit egy menekült-táborba szállított át. a thaiföldi vád szerint ezek a vietnamiak illegálisan lépték át a laoszi-thaiföldi határt./ap, reuter/

-. -

kk 19. területi vizek - japán

éb/pg pi

t o k i ó, 1976. november 4./mti/

a japán sajtó szerint éles vita bontakozott ki a külügyminisztérium és a földművelés- és erdőgazdasági minisztérium vezetői között a japán területi vizek határának megszabása kérdésében. a külügyminisztérium álláspontja szerint meg kell várni a tengerjogi értekezlet döntését és csak ezt követően határozni a felségvizek határának tizenkét mérföldre való kiterjesztése, illetve a gazdasági vizek határának kétszáz mérföldre való kiterjesztése ^{szerepe!} kérdésében. átmeneti megoldásként javasolja a külügyminisztérium a halászati vizek határának tizenkét mérföldes kiterjesztését. ezzel szemben a földművelés- és erdőgazdasági minisztérium a területi vizek tizenkét mérföldre való azonnali kiterjesztése mellett foglalt állást. határt

külügyminisztériumi körökben rámutatnak, ennek megvalósítása magával hozná a kormány nukleáris politikájának módosítását. japán felségterületté válnék ugyanis a tsugaru szoros, amely jelenleg szabadon közlekednek a nukleáris fegyverekkel felszerelt amerikai hadihajók, amelyeket el kellene tiltani a szoros használatától a kormány érvényben lévő nukleáris politikája értelmében. s miközben a vita folyik, a japán halászati szervezetek követelik, a kormány azonnal deklarálja a tizenkét mérföldes felségviz-határt és tiltakozzék az egyesült államok és kanada ama elhatározása ellen, hogy kétszáz mérföldre terjeszti ki gazdasági vizeinek határát.

-. -
-18-

10.30/pg

F. M. S.

kk. 20. afrika -vegyes

wa/dm/rj pi

1976. november 4./mti/

szerdán este befejeződött az ensz-közgyűlés általános vitája az apartheidről. 90 ország ensz-képviselője szólalt fel, elítélve a dél-afrikai fajüldöző rezsim apartheid-politikáját és bírálva a tőkés államokat, különösen a nato-tagországokat, amelyek a világközvélemény tiltakozása ellenére, továbbra is támogatják a fajüldöző rendszereket.

Musztafa medani szudáni ensz-nagykövet beszédében rámutatott arra, hogy pretória csak a nyugati államok katonai és pénzügyi támogatásával képes fenntartani uralmát. hangoztatta, hogy a vorster-rezsim a nato-országoktól kapott fegyvereket nem csak országának határain belül használja fel, de agressziót hajt végre afrika független államai ellen is.

Muffak al-allaf, sziria ensz-nagykövete súlyos aggodalmának adott hangot izrael és dél-afrika együttműködése miatt, amely komoly fenyegetést jelent a nemzetközi békére és biztonságra. izrael uralkodó körei hangsúlyozta a sziriai küldött, egyre több fegyvert és hadfelszerelést szállítanak dél-afrikának és tanácsadókat küldenek pretóriába. simeon ake, elefántcsontpart ensz-nagykövete, határozott és hatékony intézkedéseket sürgetett dél-afrika ellen és rámutatott, hogy a világszervezetnek kötelessége támogatni az elnyomott népeket.

Ladislav smid, csehszlovákia állandó ensz-képviselője leszögezte, hogy a fajüldözés az alapvető emberi jogoknak és az ensz alapokmányának legdurvább megsértését jelenti. csehszlovákia és a többi szocialista ország a jövőben is minden támogatást és segítséget megad a kolonializmus, rászizmus és fajüldözés ellen harcoló dél-afrikai népeknek. /taszsz/

felszólalt a vitában stephen hess, amerikai kongresszusi képviselő, aki arról próbálta meggyőzni hallgatóságát, hogy az egyesült államok minden befolyását felhasználva „békés változásra, az egyenlőség megteremtésére törekszik dél-afrikában,, az amerikai körök gazdasági érdekei fölött érzett aggodalom csendült ki beszédéből, amikor hess-kissinger új afrikai politikájának jegyében - sürgős változtatásokra ösztökélte a pretóriai kormányzatot.

/folyt.köv./

10.55 rj

-19 -

F. M. S.

kk. 20. / afrika... 1. folyt./rj

ellenkező esetben - mondotta az amerikai képviselő, az összetűzések egyre hevesebbé válnak és „visszafordíthatatlanul lerombolnak egy gazdag és termékeny országot, amely képes lenne minden polgárának biztosítani gazdasági és társadalmi szükségleteit,,.

az ensz-közgyűlés valószínűleg pénteken szavaz arról a határozat-tervezetről, amely az apartheid-ellenes vita alapjául szolgált /upi alapján/

m a p u t o

a mozambiki népi felszabadító erők egységei negyedik napja harcolnak az országra támadó rhodesiai fehértelepésekkel. a mozambik elleni fegyveres agresszió, mint emlékeztetés, november 1-én kezdődött. tete tartományban a rhodesiai katonának a határtól 80 kilométerre sikerült előrenyomulni - elfoglaltak számos helységet. motorizált rhodesiai csapatok a cabora bassa duzzasztó-mű irányában törnek előre. ez a gát a népi köztársaság egyik legfontosabb gazdasági létesítménye.

uton salisburybe smith riporterek előtt azt bizonygatták, hogy a rhodesiai csapatok három napig tartó akciójuk után elhagyták mozambikot. sajtónyilatkozatában az akciót mentegetve azt állította, hogy a hadművelettel, három hónapra megbénították a mozambikban állomásozó gerillákat,,. /taszsz, upi/

--

kk. 21. carter - visszhang

ko/or/rj ng

1976. novembetr 4./mti

nyugat-berlin

a nyugat-berlini tagesspiegel csütörtöki vezércikkében megállapítja: a carterről, az elnökjelöltről kialakult kép ellentmondásos volt. a kérdés most az, milyen lesz carter, az elnök. a lap az ellentmondásosság jellemző példaként említi: carter kifejezte készségét az enyhülési politika folytatására a szovjetunióval, ugyanakkor azonban azt ígérte az amerikai választóknak, hogy nem fogad el olyan enyhülési politikát, amelyek egyenértékűek az egyesült államok hatalmának hanyatlásával.
/folyt.köv./

11.05 rj

-20 -

F. M. '35

kk. 21. /carter... 1. folyt./rj

ez viszont - többek között - pénzbe kerül, pedig carter takarékoskosságot is hirdet. a cikk végkövetkeztetése az, hogy „a váltás fordról carterre mindenekelőtt személycsere; nem változtatja meg az amerikai nemzeti érdekeket, amelyeket végső soron minden amerikai elnök követni fog,,.

b o n n ,
a nyugatnémet lapok szerdai számukban ellentmondásos hangnemen kommentálják az amerikai elnökválasztás eredményét.

a frankfurter allgemeine zeitung szerint az amerikai fővárosban új stílus honosodik majd meg és új program-hullám söpör majd végig a kongresszuson is. a választók többsége nem ismeri az új elnököt, aki meglepetéseket is tartogathat számukra.

a die welt rámutat: a hatvanas évek óta először lesznek feloldhatók a konfliktusok a fehér ház és a törvényhozás között, jóllehet ez nem jelent vitamentességet. az új elnök nem kap szabad kezet. az amerikaiak ugyanis még mindig nem tudják, hogy szociálreformert, konzervatív piacgazdást, liberális politikust, vagy az imperialista elnöki hatalom képviselőjét segítették-e a fehér házba. a külföld sem ismeri még az új elnököt és ahogyan a tőzsde első reakciói mutatják, a bizalom nem korlátlan irányában. külpolitikai téren is csak annyi bizonyos - hangsúlyozza a lap -, hogy véget ér a kissinger-korszak és annak folytatán - ha nem is lényegesen, de hangsúlyát tekintve - a washingtoni őrsgváltás újat hozhat.

a bonni general-anzeiger emlékeztet arra, hogy a külpolitika az amerikai elnökválasztási harcnak csak a „peremén,, szerepelt. ez megerősíti azt a tendenciát, hogy a nyugati szövetséghez való változatlan hűség ellenére washington külföldi aktivitása politikai téren a legszükségesebbre szorítkozik majd, bár izolacionizmusról túlzás lenne beszélni.

/folyt.köv./

11.10 rj

-21 -

F. M. '35

kk. 21/carter../ 1. folyt./rj

a kölni stadt-anzeiger üdvözi carternek a választási kampány során tett kijelentését, amely szerint elsőbbséget kíván biztosítani a nyugati szövetségnek, ugyanakkor azonban óvatosságot előrehaladást ígér a szocialista országokkal folytatott külpolitikai politikában. carternek ez a kijelentése - írja a lap - stabilitást ígér a nemzetközi politikában. nagy kérdés, vajon tanácsadói közül a „galambok”, avagy a „héjják”, kerülnek majd a kulcspozíciókba.

a süddeutsche zeitung tulzottnak nevezi azokat a várakozásokat, amelyek új szakasz kezdetéről szólnak az egyesült államokban. carter - írja a lap - tapasztalatlan: egyelőre az ő tükre marad, hogyan akar egyidejűleg küzdeni az infláció és a munkanélküliség ellen, az államháztartás kiadásainak csökkentéséért és az általános betegbiztosítás bevezetéséért. külpolitikai elképzelései ellentmondásosak, nem világos, hogyan akarja a gyakorlatban megvalósítani az új világrendszerről szóló elgondolását.

a die zeit című hetilap vezércikke szerint carter, aki győzelmét a roosevelti new deal megismétlésének ígéretével, másrészt a lakosság körében erősödő váltás-kívánság ügyes kihasználásával érte el, külpolitikai programjával nem sok babért aratott. ígérete a nyugat-európai szövetségesekkel való szorosabb konzultációra ellentmondásban áll azzal a kemény követeléssel, hogy franciaország és az nsk állítsa le nukleáris szállításait harmadik országokba. a nato fontosságát méltató nyilatkozatainak hihetőségét - enyhén szólva - nem növeli, hogy közben a jelenlegi nato-stratégia felülvizsgálásáról is beszélt.

a szerkesztőségek tájékoztatására!

a die welt szerint a kreml lesz az első, amely tüzetesebben meg fogja vizsgálni az új amerikai elnököt, akárcsak kennedyt bécsben és fordot vlagyivosztokban. kissinger távozásával elhalványul majd az amerikai és a nyugatnémet kormány keleti politikájának szinompája. a nyugati világ szempontjából örövendetesnek minősíti a lap, hogy új emberek washingtonba kerülésével „ha lényegét tekintve nem is, de hangsúlyában és módszereiben új vonások jellemzik majd a szovjetunióval szembeni politikát,„.

--

11.20 rj

-22 -

F n 10

kk 22. az amerikai kongresszus a választások után - taszsz

ht/zsu/pt pi

w a s h i n g t o n, 1976. november 4./ml/

„új személyek, de a lényeg a régi,„ - így értékelik washingtoni megfigyelők a november 2-i amerikai kongresszusi választások eredményeit.

a kongresszusban valóban nem változott meg a két legnagyobb polgári párt - a demokrata és a köztársasági párt - erőviszonya.

az elmúlt nyolc esztendő során éles pártviadal folyt a republikánus kormányzat és a demokraták által ellenőrzött kongresszus között. egyes megfigyelők véleménye szerint az új elnök, a demokrata párti james carter januári hivatalba lépésével ez a pártviadal enyhülhet.

a kongresszus ugyanakkor továbbra is a „gazdagok klubja,„ marad. a 16 új szenátor közül legalább hat milliomos vagy rendkívül jómódu.

a néger választópolgárok számának növekedése ellenére az egyesült államok szenátusában mindössze egyetlen néger szenátor marad. a képviselőházban 435 kongresszusi tag közül továbbra is csak 17 a néger. a szenátusba, a korábbiakhoz hasonlóan, most sem választottak be egyetlen nőt sem, a képviselőházban pedig számuk 18-ról 16-ra csökkent. tehát a bőr színe és a nemek szerinti megkülönböztetés továbbra is jellemző vonása marad az úgynevezett amerikai demokráciának.

az amerikai törvényhozó testület januárban hivatalba lépő új tagjainak, az előzőkhöz hasonlóan, szembe kell nézniük a legsúlyosabb belső szociális problémák és fontos külpolitikai kéréssek megoldásának szükségességével./taszsz/

--

kk 23. a szerkesztőségek tájékoztatására

carter - külpolitika

ml/ke/pg pi

w a s h i n g t o n, 1976. november 4./ml/ reuter

james carternek, az egyesült államok új elnökének megválasztásával az amerikai külpolitikában véget ér a kissinger-korszak - írja a reuter hírügynökség.

/folyt. köv./

11.10/pg

-23-

F n 10

kk 23./ carter-... szerk. táj. folyt/pg

carter elnökválasztási hadjárata során többször megismételte, hogy leváltja kissingert de arról nem szólt, hogy kit tenne a-z 53 éves világjáró diplomata helyébe, aki csaknem 8 éven át testesítette meg az amerikai külpolitikát.

kissinger egyik lehetséges utódjának a lengyel származásu zbigniew brzezinski professzort tartják, aki kínai és szovjet ügyekben vezető tekintélynek számít.

jól-lehet carter szembehelyezkedett kissinger jónéhány külpolitikai elgondolásával, nem valószínű, hogy hatalomrajutása után lényegbeli változásokat léptetne életbe. amennyiben tartja magát a választási hadjárata során tett ígéreteihez, szókimondóbb lesz az önkényuralmi rendszerekkel szemben, még akkor is, ha az egyesült államok saját szövetségeseiről van szó.

carter nagyobb szkepticizmussal szólt a szovjetunióról mint ford, de azt is kijelentette, hogy külpolitikája nem merül ki a szovjet hatalom egyszerű elutasításában.

a demokrata párti jelölt többbizben állástfoglalt izrael biztonsága és fennmaradása mellett. elmondotta, hogy élénkséget szeretne vinni az egyesült államoknak a fejlődő országokkal folytatott gazdasági párbeszédébe.

carter azt is kijelentette, hogy elnöksége idején nem küldene amerikai csapatokat jugoszláviába, vagy olyan területekre, amelyekhez nem fűződnek létfontosságú amerikai érdekek. cartert e megjegyzése miatt több bíráló is érte, de nyilatkozata végeredményben létező, habár be nem vallott amerikai politikát tükröz.

james carter többször bírálta kissinger titkos diplomáciai vállalkozásait. elmondotta, nem tűrne meg olyan külügyminisztert, aki utazótáskájában hordozza az egyesült államok külpolitikáját. híveit arról biztosította, hogy elnöksége idején a külügyminisztérium és a kongresszus között gyakran kerül sor véleményegyeztetésre./mti/

-24-

11.20/pg

F m r o

kk. 24. strougal - jaroszewicz

ba/rj ng v a r s ó, 1976. november 4./mti/

piotr jaroszewicz lengyel és lubomir strougal csehszlovák miniszterelnök tárgyalásainak szerda délután megtartott első fordulóját a teljes nézetazonosság, a szívélyes és baráti légkör jellemezte - mondotta wladzimierz janiurek, a lengyel kormány szóvivője. a felek eszmecserét folytattak néhány nemzetközi kérdéstről és áttekintették a kétoldalú kapcsolatok jelenlegi helyzetét és távlati lehetőségeit. az elmúlt öt év során jelentősen fejlődött a két ország együttműködése. a kereskedelmi forgalom volumene például az ötéves időszakban mintegy 90 százalékkal volt magasabb az 1966-1970. évinél és kerekén 30 százalékkal haladta meg a tervezett szintet. mint a kormányzóvivő rámutatott, a jelenlegi ötéves tervidőszakban a tervek szerint csaknem megkétszereződik a kereskedelmi forgalom. különös figyelmet szentelnek a termelési szakosítás és együttműködés intenzívebbé tételének.

a szerda délutáni tárgyalások után piotr jaroszewicz vacsorát adott vendége tiszteletére. a pohárköszöntők során a lengyel minisztertanács elnöke méltatta a folyamatban lévő tárgyalások jelentőségét. elmondotta, hogy országa nagyra értékeli a csehszlovák párt, kormány és nép erőfeszítéseit, és hogy a mind szorosabb váló kapcsolatok segítséget nyújtanak a két ország előtt álló feladatok megoldásához. lubomir strougal válaszában emlékeztetett a két nép oly gyakran összefonódott történelmére, a közös harcokra. méltatta a lengyel nemzet sikereit, majd a lengyel miniszterelnökhöz hasonlóan rámutatott, hogy a nemzetközi enyhülés továbbfejlődése elengedhetetlen feltétele a fejlett szocialista társadalmak építésének. mint mondotta, ezért fogadta el a cskp saját programjaként az szkp 25. kongresszusá felvázolt békeprogramot.

--

kk. 25. carter - lengyel visszhang

ba/rj ng v a r s ó, 1976. november 4./mti/

wladzimierz janiurek, a lengyel kormány szóvivője a upi amerikai hírügynökségnek adott nyilatkozatában kijelentette: lengyelország érdeklődéssel figyelte az amerikai elnökválasztás eredményét. a lengyel-amerikai kapcsolatok az elmúlt néhány év során edward gierek és gerald ford találkozásait követően különösen széles körben fejlődtek. meggyőződésünk, hogy kapcsolataink sikeres továbbfejlődésének semmi sem fog utjában állni, mivel ez megfelel mindkét nép, valamint az enyhülés és a béke érdekeinek is - mondotta a lengyel kormányzóvivő.

/folyt.köv./

11.30 rj

-25 -

F m r o

kk. 25. / carter... 1. folyt./rj

a pap lengyel hirügynökség tudósítói carter választási győzelmét kommentálva rámutatnak: a republikánusok 8 éves uralkodásának véget vető győzelem jelentős változásokat hoz majd az egyesült államok gazdasági és szociálpolitikájában. az amerikai nép azt várja az új kormányzattól, hogy lépéseket tesz a munkanélküliség enyhítésére, a mammutvállalatok szigorubb ellenőrzésére és a fegyverkezési kiadások korlátozására. a megfigyelők felhívják a figyelmet az elnökválasztással párhuzamosan folyó kongresszusi választásokra is, amelyeknek eredményeként a demokráta párt megőrizte többségét a kongresszus mindkét házában és így hosszú évek után újra az a helyzet, hogy az elnök a kongresszus többségi pártját képviseli. /barabás jános/

kk 26. carter - angol visszhang

lb/pg ng

l o n d o n , 1976. november 4./mti/

nagy-britannia politikai köreiben és sajtójában az új és ismeretlen tényezőként hagyományosan kísérő vegyes érzelmekkel fogadták james carter győzelmét. a bizonytalanság és várakozás érzését át-meg átszövi az abból eredő szorongás, hogy nagy-britannia mostani súlyos gazdasági helyzetében különösen rá van utalva az egyesült államok nagyvonalú támogatására.

callaghan miniszterelnök és thatcher asszony, az ellenzék vezére sietett nyomban a hivatalos bejelentés után szerencsekívánatait tolmácsolni a megválasztott elnöknek. megfigyelőknek feltűnt, hogy callaghan mindjárt meg is hívta cartert londonba. /a két államférfi egyébként még sohasem találkozott./ a kormányfő a gazdaságfejlesztési tanács szerdai ülésén annak az aggodalmának adott hangot, hogy az elnökváltás többhónapos kellemetlen késedelmet okozhat a fontot támogató újabb, nagyarányú amerikai kölcsön ügyének tanulmányozásában. ilyen helyzetben a whitehallban némi megnyugvással fogadták a hírt, hogy simon amerikai pénzügyminiszter máris felajánlotta a megválasztott elnöknek, részletesen tájékoztatja a nagy-britannia támogatására készített tervekről.

/folyt. köv./
13.00/pg

-26-

R. 13.30

kk 26.-/ carter-...folyt/pg

a times carter elnökjelölt kifürkészhetetlenségét az immár megválasztott elnök egyik legnagyobb erőforrásának tartja, kevés olyan elnök érkezett eddig a fehér házba, aki kevésbé lett volna lekötelve a pártgépezetnek vagy a tanácsadók valamely csoportjának, mint carter. a times szerint semmi ok annak feltételezésére, hogy az új elnök lényegesen módosítsa az amerikai külpolitika fő irányait, főleg ami az enyhülést és a szovjetuniót illeti, bár a kampány során némi naivitást és tájékozatlanságot árult el. annyi mindenestre bizonyosnak látszik, hogy a következő elnökben megvan az a manőverező képesség és az hajthatatlan akarat, ami a nagy elnökök sajátja volt.

a financial times szintén úgy látja, hogy a carteri külpolitika csak stílusában és nem hangsúlyában fog különbözni az eddigi vonaltól. a kampányban azt ígérte, hogy véget vet a kissingeri „magányos vadász”, titkos diplomácia módszerének és többet konzultál majd amerika szövetségeseivel. a guardian vezércikke azt hangsúlyozza, hogy carter két év leforgása alatt fejetetejére állította az amerikai politikát, így lehet, hogy nem bizonyosnak meg benne, vagy nem szeretik igazán, de máris jelentős személyiség.

a konzervatív daily telegraph a többi lapnál nagyobb aggodalommal tekint carter elnöksége felé. úgy véli, hogy nagy-britannia hanyatlása és más tényezők következtében nyugat-európa jelenleg fölöttébb rá van utalva amerikára, belső rendszere megvédésében és csaknem teljesen külső védelemben és érdekei érvényesítésében. a daily telegraph erősen aggódik attól, hogy carter meggondolatlanul csökkenti a katonai kiadásokat, „tulságosan elnéző lesz”, az olasz kommunisták és az afrikai haladó erők sikereivel szemben.

a daily express hasábjain peter bourne, carter egyik angol-származású tanácsadója arról biztosítja nagy-britanniát és washington többi szövetségeseit, hogy „jimmy carterben egyik legjobb és legerősebb barátjukat fogják felismerni”. carternek meggyőződése, hogy a nemzetközi pénzügyi rendszer szilárdságának alapja a dollár ereje, de azt is vallja, hogy a fontot igazi értékén alul árusítják a pénzpiacokon és helyesli, hogy továbbra is erőteljesen támogassák az angol valutát. a tanácsadó igyekszik eloszlatni a britek rossz érzéseit carter némely meggondolatlan kijelentései miatt irország egyesítésével kapcsolatban és még azt is megígéri, hogy az új elnök nagyon hamar találkozót fog keresni callaghan miniszterelnökkel.

-27-

13.10/pg

R. 14.00

kk. 27. a szerkesztőségek tájékoztatására!

carter-spd tanulmány

or/rj bj b o n n, 1976. november 4./mti/

kurt mattick, a nyugatnémet szociáldemokrata parlamenti frakció külpolitikai munkacsoportjának elnöke csütörtökön tanulmányt tett közzé az amerikai elnökválasztás utáni helyzetről.

bevezetőjében megállapítja, hogy nem volt igazi meglepetés carter győzelme a vietnam és watergate okozta megrázkódtatások után. az új elnök feladatainak teljesítése nem lesz könnyű, bár a demokraták abszolút többséggel rendelkeznek a kongresszusban is. ám még a demokrata képviselők között is megoszlik a vélemény az egyesült államok kül- és belpolitikai jövőjéről, a kövendő irányvonalról.

az egyesült államok komoly bel- és külpolitikai gondokkal néz szembe: rendbe kell hoznia gazdaságát egy olyan válság után, mely nem hagyta érintetlenül az amerikai társadalmat sem. a munkanélküliség, az adóreform, a városok szanálása és az új szociális program végrehajtása - ezeknek a kérdéseknek nagy része a többi nyugati ipari állam számára is ismerős. vannak sajátosan amerikai problémák, mint a hátrányos helyzetű kisebbségek, főként a feketék gondjai, a városok fokozódó csődje. ezért valószínű, hogy az új amerikai kormánynak nagy figyelmet kell szentelnie a belpolitikai problémáknak. a mi érdekünk is - írja a nyugatnémet politikus, hogy az amerikai belpolitikai viszonyok javuljanak, eltűnjön a lakosság bizalmatlansága a kormány iránt. hozzá kell járulnunk ahhoz, hogy az egyesült államok számára könnyebbé váljék e probléma megoldása.

külpolitikai téren a kelet-nyugati kapcsolatokat a választási harcban elsősorban reagan támadta. ezeket a kapcsolatokat most újból szilárd alapra kell helyezni. a két elnökjelölt a választási kampányban egyaránt bizonytalan volt a kelet-európpal kapcsolatos kérdések megítélésében. most józan és realitásból kiinduló szemléletmódra van szükség ahhoz, hogy a stratégiai fegyverzetkorlátozásról folyó tárgyalásokat és más kelet-nyugati együttműködési kérdéseket pozitív eredménnyel oldjuk meg. a kelet-nyugati kapcsolatokban új kezdeményezésre van szükség a bécsi haderőcsökkentési tárgyalások sikere érdekében is. el kell kerülni, hogy biztonságunk megtartása érdekében újabb fegyverkezésre kényszerüljünk.

nagy erőfeszítéseket követel emellett az észak-dél viszony javítása és egy igazságosabb világgazdasági rendszer megteremtése. ezeknek a problémáknak a megoldását már kissinger külügyminiszter megkezdte, a megoldás azonban várat még magára.

a tanulmány végezetül megállapítja, hogy alapjában nem képezi vita tárgyát az amerika és európa közti jó viszony.

/folyt.köv./
13.20 rj

-28 -

F. 14. 20

kk. 27. / carter... 1. folyt./rj /szerk. táj.!!/

komolyan meg kell fontolnunk, írja mattick, hogy európa milyen feladatokat vállalhat át, hogy közösen megoldja a problémákat az egyesült államokkal. a jövőben még erőteljesebben jelentkezik az igény arra, hogy európa és a szövetségi köztársaság hozzájáruljon a világgazdasági problémák rendezéséhez. helmut schmidt kancellár már a múltban is példát nyújtott erre vonatkozóan. az amerikával való jó együttműködés folytatódik és intenzívebbé válik.
/sándor istván/

..-

kk 28. magyar hetek, kiállítások franciaországban

bd/pg ng

p á r i z s, 1976. noemver 4.

baracs dénes, az mti tudósítója jelenti:

magyar vonatkozású kulturális események szinte példátlan sorozatára kerül sor ezen az őszön franciaországban: egyszerre két vidéki nagyvárosban folynak magyar kulturális hetek, a hónap végén a századforduló magyar művészetét bemutató kiállítás nyílik, a legrangosabb párizsi kiállítási csarnokok egyikében, a petit palais-ban és még ebben a hónapban magyar közreműködéssel nagyobb bemutatót rendeznek moholy nagy lászló alkotásaiból.

le havre-ban, a baloldali vezetés alatt álló nagy kikötővárosban a városi tanács, a kulturális kapcsolatok intézete és a párizsi magyar intézet szervezte a magyar heteket, amelyek keretében péntektől kezdve a magyar nép életének és művészetének számos arcát mutatják be az érdeklődőknek. ferencsik jános vezényletével koncertet ad az állami hangversenyzenekar, bemutatják gábor pál, szabó istván és maár gyula filmjeit, kiállítások nyílnak a magyar idegenforgalomról, sportéletéről, pártművészetéről, népművészetéről, fiatal magyar festők műveiből, bélyegekről, fellép a rajkózenekar és a kolinda együttes, előadásokat tartanak a magyar közoktatásról és a magyar kultúráról is a le havre-iek találkozhatnak egy magyar csipkeverővel is. a gazdag programhoz tartozik a camerata hungarica kamarazenekar estje és egy magyar könyvkiállítás is.
/folyt. köv./
-13.34/pg

-29-

F. 14. 20

kk 28./ magyar hetek...folyt/pg

a kelet-franciaországi reims-ben még szeptemberben fogadták az állami bábszínház együttesét, amely a jános vitézt mutatta be a francia nézőknek, októberben előadásokat rendeztek a magyar kulturáról és bartók-fényképkiállítás nyílt. a szorosabban vett magyar hetek pedig november 4-én, csütörtökön este a rajkózenekar fellépésével kezdődnek meg. reimsben a városi kulturaközpont az események helyi gazdája. több koncertet ad majd a camera hungarica, lehotka gábor megszólaltatja a híres saint jacques templom orgonáját, magyar filmnapokat rendeznek és ezeken jelen lesz halász jutka, gábor pál és szabó istván is. reims-ben is több előadást és vitát rendeznek. decemberben képzőművészeti kiállítás nyílik.

méreteiben és jelentőségében csak a „tíz évszázad magyar művészete”, címmel megrendezett párizsi kiállításához hasonlítható a századforduló magyar művészetét bemutató kiállítás, amely november 29-én nyílik a petit palais-ban. a kiállítás nemcsak festményeket, hanem a legkülönbözőbb műtárgyakat és használati tárgyakat is bemutatva nemcsak magát a korabeli művészetet, hanem a kor egészét állítja a franciák elé.

francia kezdeményezés a moholy nagy lászló kiállítás, amely november közepén nyitja meg kapuit. a szervezők a világ minden részéről egybegyűjtik a nyugaton jól ismert magyar művész alkotásait. a kiállításra magyarországról is küldtek képeket.

-. -

kk 29. vass istvánné

nt/pg ng

b e l g r á d, 1976. november 4./mti/

a hivatalos látogatáson jugoszláviában tartózkodó vass istvánné, az országos béketanács alelnöke belgrádban megbeszélést folytatott bogdán oszlokkal, a jugoszláv békeliga elnökével, a szövetségi képviselőház szövetségi tanácsa alelnökével a két ország békemozgalmának kapcsolatairól és az együttműködés bővítéséről.

halász józsef, a magyar népköztársaság belgrádi nagykövete a béketanács alelnökének látogatása alkalmából vacsorát adott, amelyen bogdán oszlokkal az éten a jugoszláv békeliga elnökségének több tagja is megjelent.

-. -

-30-

13.40/pgo

F 1440

kk 30. román nemzetgyűlés

kz/pg ngg

b u k a r e s t, 1976. november 4./mti/

csütörtökön délelőtt megnyílt a román nagy nemzetgyűlés iv. ülészsaka. az ülészsak 14 pontból álló napirendjén egyebek között az 1977. évi népgazdaságfejlesztési terv és a jövő évi állami költségvetés, valamint a munkaerő toborzásáról és a munkaképes lakosság hasznos munkába való elhelyezéséről szóló törvénytervezet szerepel.

a megnyitó ülésen miha marinescu miniszterelnök-helyettes, az állami tervbizottság elnöke előterjesztette az 1977. évi népgazdaságfejlesztési, florea dumitrescu pénzügyminiszter pedig a jövő évre szóló állami költségvetési terv tervezetét.

-. -

kk 31. finn kp

fa/ti/pg

h e l s i n k i, 1976. november 4./mti/

ülést tartott helsinki-ben a finn kommunista párt kb politikai bizottsága. mint a kansan uutiset című napilap csütörtöki számában jelenti, a finn kommunista párt kb politikai bizottsága elítéli a munkáltatóknak és a kormánynak azt a törekvését, hogy egyfelől az áremelések politikáját folytassa, másfelől pedig elutasítsa a béremelési követeléseket. a finn kommunista párt támogatja a finn szakszervezetek központi szövetsége követelését, hogy emeljék a dolgozók munkabérét.

a politikai bizottság szerint a feladatokat csak a szakszervezetek közös erőfeszítésével lehet megoldani.

a finn kommunista párt felhívja a figyelmet arra, hogy az adózás terheit nem a dolgozókra, hanem a nagy-tőkére kell hárítani. - írja a kansan uutiset./tászs/

-. -

-31-

13.50/pg

F 1450

kk. 32. carter - nemzetközi visszhang

sz/zsu/rj bj

1976. november 4./mti/

a „times of india,, csütörtöki kommentárjában óva int a leendő amerikai elnökkel kapcsolatban támasztott túlzó elvárásoktól. aláhúzza, hogy carter politikáját nagymértékben meghatározza környezete, amelynek hatása különösen érződni fog külpolitikájában, ahol az 52 éves politikus szinte teljesen tapasztalatlan.

az indiai kormányhoz közelálló „national herald,, kifejti, hogy az amerikai választók a változásra, a nixon-i hagyományoktól, a kissingeri diplomáciától és magától a fehér háztól való eltávolodásra szavaztak.

az amerikai elnökválasztást kommentáló hágai „de volkskrant,, néhány méltató sort szentel a leköszönő ford elnök személyének. és megállapítja, hogy carter programja aktívabb, idealistább. elődje politikai platformjánál, de semmiképpen sem tartalmaz mélyreható változásokat.

a neue zürcher zeitung szerint az amerikai választók az adott két lehetőség közül a kockázatosabbat választották. carter olyan választási kampányt vezetett, amelynek alapmotívuma szerint lehetőleg sokaknak lehetőleg sokat kell ígérni. a tekintélyes svájci lap értékelése szerint carter nagyobb bravurról tett tanúbizonyságot a demokrata párt jelöltségéért folytatott harcban, mint magában a választási kampányban. noha megnyerte a választást - egy elég kevésbé meggyőző választási harcban - a neheze csak most következik - írja az nzz.

a zürichi tageanzeiger derülátó . egy demokrata elnök egy demokrata többségű kongresszusban 1968 óta a legkedvezőbb kiindulási feltételeket jelenti carter számára. ezzel együtt - állapítja meg a lap - aligha várható változás a külpolitikában.

a madridi falangista „arriba,, henry kissinger személyében és az általa irányított külpolitikában látja a november 2-1 elnökválasztás tulajdonképpen vesztesét. a katolikus „ya,, szerint túl kevésbé ismert még carter és politikai környezete ahhoz, hogy a világ négy évre szóló, nagy reményeket fűzhessen kormányzásához.

/folyt.köv./

14.15 rj

-32 -

F 15.05

kk. 32. /carter... 1. folyt./rj

a csütörtöki görög lapok egyöntetűen üdvözlik james carter győzelmét. görögország, valamint ciprus tekintetében eddig tanúsított amerikai politika megváltozását várják. a tekintélyes „kathimerini,, ugyanakkor arra figyelmeztet, hogy a túlzó optimizmus „helytelen.”

kinai hivatalos körök még nem kommentálták az amerikai választási eredményeket. az új kína csütörtökön hárombekezdéses jelentésben számolt be carter győzelméről. a kínai politika elemzői szerint peking nem örül carter egyik-másik választási kijelentésének, így pl. a hadikiadások megnyirbálására tett felhívásának sem. kína-ugyancsak megfigyelők szerint - aligha sajnálja majd henry kissinger esetleges távozását a nemzetközi porondról. ennek okát főleg abban látják, hogy kissinger kezdeményezte az enyhülési politikát a szovjetunióval. /reuter, dpa, upi/

--

kk. 33. kiutasítás a szovjetunióból

ht/zsu/rj bj

m i n s z k , 1976. november 4./mti/

a minszkben megjelenő szovjetszkaja belorusszija című lap jelentése szerint a szovjet hatóságok valutacsempészség és szovjetellenes röpiratok illegális bevitelének miatt az ország területéről való kitiltás mellett kitoloncolták a szovjetunióból usrendin/breidveld 21 éves holland és katherine rober 29 éves amerikai állampolgárságu turistákat.

a két fiatal nő „turistautjának,, szervezője és finanszírozója egy van der kift nevű holland férfi volt, aki állítólag a ford autószervez egy hollandiai kirendeltségének dolgozója. a turisták több ezer nyugatnémet márkát kaptak a férfitől azzal, hogy megadott moszkvai és kijevi címeken adják át. a holland férfi tekintélyes mennyiségű szovjetellenes irodalommal is ellátta őket.

az autóban, amelyet van der kift bocsátott a turisták rendelkezésére, jól álcázott titkos rekeszek voltak. /taszsz/

--

14.17 rj

-33 -

F 15.05

kk. 34. kina - termelés

ae/rj ng p e k i n g 1976. november 4.

aczel endre , az mti tudósítója jelenti:

a zsenmin zsipao csütörtöki számában cikket közölt egy vidéki párttitkár tollából, és ebben - a többi között - az olvasható, hogy ,,a termelési csata soha nem indul be azáltal, hogy néhányan üres ,,forradalmi,, jelszavakat kiáltoznak,,. ez a cikk is arra mutat, hogy a kínai sajtó lassan eltemeti az elmúlt időszak politikai jelszavainak egy részét.

a ,,négyek bandája,, emlékeztet rá a cikkíró -, azt állította, hogy ha a forradalom ügye jól halad előre, a termelés automatikusan növekszik. a tények azonban ennek éppen az ellenkezőjét bizonyítják,,.

ezzel egyidőben a pekingi lapok azt is fölfedik, milyen elképesztő demagógiával harcoltak a bukott ,,radikálisok,, csak azért, hogy a csou en-laj -, majd teng-hsziao-ping - féle ,,termelés-centrizmust,, diszkreditálják.

a vasuti szállításon munkálkodóknak például azt mondták, hogy a vonatok biztonságos és menetrendszerű közlekedtetése egyenlő ,,a pontosságnak parancsnoki pozícióba helyezésével,, holott szerintük mindenkor ,,a politikának,, kell ,,a parancsnoki posztot ,,elfoglalnia. a ,,négyek,, a munkabeszüntetés mellett agitáltak, és az eredmény az lett, hogy ,,szétzilálták a vasuti szállítást, aláásták a termelést és vele a nemzetgazdaság egészét,, - írják a lapok és ezzel a kínai sajtó első ízben ismerte be - amit külföldi források már régen állítottak -, hogy tudniillik súlyos bajok voltak a kínának létfontosságú vasuti szállítással és nyomban azt is közölte, hogy a munkabeszüntetéseket csiang csingék ösztökélték.

a cikkekből kitűnik, hogy a négyek ,,bandája,, a ,,termelő erők elméletének,, híveként bélyegzett meg mindenkit, akiben lelkesedés élt a munka iránt. ,,a termelő erők elmélete,, a kkp 1956-ben megtartott viii. kongresszusának abból a határozatából származik, hogy kínában az alapvető ellentmondás a fejlett társadalmi viszonyok és a fejletlen termelőerők között áll fenn. ezt a tételt később ,,revizionizmusa,, miatt elvetették és az alapvető ellentmondást a ,,proletariátus és a burzsoázia,, közé helyezték, mégpedig a szocializmus egész történelmi időszakára.

a termelésellenes demagógia helyére új, eddig ,,exkommunikált,, jelszavak lépnek - tűnik ki az idézett cikkekből. a többi között olyanok, mint ,,a proletár kötelességtudat,, a ,,személyes felelősség,, ,,az igazodás az ésszerű szabályokhoz és rendelkezésekhez,,.

14.25 rj

F 15 '15

-.-
-34-

kk. 37. cardoso levele

se/rj ng l i s s z a b o n , 1976. november 4./mti/

lopes cardoso, portugália volt mezőgazdasági minisztere soares kormányfőhöz intézett és csütörtökön nyilvánosságra hozott levélben közölte: noha lemondott miniszteri tisztségéről, a szocialista párt tagja marad és a nemzetgyűlés képviselőjeként folytatja harcát a demokráciáért és a szocializmusért.

a pszp balszárnyához sorolt politikus azzal indokolta meg lemondását, hogy pártjának legutóbbi kongresszusán nem tisztázták a földreform folytatásával kapcsolatos kérdéseket.
/simó/

-.-

kk 35. afrikai hkrek

wa/pg bj

1976. november 4.

dar es salaam

armando guebuza mozambiki belügyminiszter tanzániába látogatott, hogy tájékoztassa julius nyerere elnököt a smith-rezsim legutóbbi agressziójáról.

a belügyminiszter nyilatkozatot adott a daily news című felhivatalos tanzániai kormánylapnak, a rhodesiai fehértelepések a genfi tárgyalások idején támadtak mozambikra, s agressziójuk világosan bizonyítja, hogy valójában nem akarnak a hatalomátadásról tárgyalni - hangsúlyozta a belügyminiszter.

tanzániai kormányforrások a belügyminiszter látogatásával egyidőben, csütörtökön közölték, hogy a rhodesiával szomszédos fekete-afrikai frontállamok elnökei szombaton összeülnek és megvitatják a rhodesiai agresszióval és a genfi konferenciával kapcsolatos fejleményeket. a tanácskozáson a tanzániai, angolai, mozambiki és zambiai államfő vesz részt. /taszsz, upi/
/folyt. köv./
14.25/pg

-35-

F 15 '20

kk 35. /afrikai...folyt/pg

g e n f

csütörtökön délelőtt, genfben találkoztak a rhodesiai hatalomátadásról tárgyaló afrikai és fehértelepes küldöttségek jogi szakértői. a megbeszélést szerdára tervezték, de elhalasztották.

a szakértői indítványokat csütörtökön délután terjesztik a küldöttségvezetők elé, akik nemhivatalos, kerekasztal-értekezleten találkoznak a tervek szerint a nemzetek palotájában. ezen a tanácskozáson a fehértelepes küldöttséget feltehetőleg pieter van der byl külügyminiszter képviseli, Ian Smith kormányfő helyett, aki csütörtökön hazaérkezett salisburybe.

-. -

kk 36. háborus bűnösök - halálos ítélet

fl;pg ng

m o s z k v a , 1976. november 4. /m/v

hét háborus bűnösöt ítélt golyó általi halálra a moszkvai katonai körzet katonai bírósága.

mint a komszomolszkaja pravda csütörtöki száma beszámol róla, több mint egy hónapig tartott az orjoli kulturházban a katonai bíróság kihelyezett ülése. az elítéltek a ii. világháború alatt a megszállt orjol, szmolenszk, brjanszk és mogiljov körzetében követték el bűntetteiket. fogságba esésük után csatlakoztak a német hadsereg tábori rendőrségének büntető alakulataihoz. provokátorokként számos partizánt juttattak a hitleristák kezére és megtorló akciókban vettek részt. valamennyiük „tevékenységét”, kitüntetésekkel jutalmazták. az elítéltek a tárgyalás során beismerték, hogy bűnösök 1 100 szovjet állampolgár meggyilkolásában. /fazekas lászló/

-. -
-36-

14.30/pg

F. 15. 35

kk 38. honecker külföldi diplomaták

ko/ko/pg ng

b e r l i n, 1976. november 4.

kocsis tamás, az mti tudósítója jelenti:

erich honecker, az nszép kb főtitkára, az ndk államtanácsának elnöke a berlinben akkreditált diplomáciai képviselők vezetői előtt csütörtökön hangsúlyozta, hogy a német demokratikus köztársaság - az nszép ix. kongresszusán hozott határozatoknak és az október 17-én megtartott választások politikai tartalmának megfelelően - „a béke és szocializmus sikeres útján halad tovább”, és hogy „az ndk párt- és állami vezetése külpolitikájában a jövőben is alkotóan hozzá kíván járulni a béke, a biztonság és a nemzetközi együttműködés ügyéhez,..

„megkülönböztetett figyelmet szentelünk a fegyverkezési verseny megfékezésének és a leszerelésnek. támogatunk mindent, ami ezeket a célokat szolgálja,, - jelentette ki erich honecker, majd aláhuzta, hogy a demokratikus német állam külpolitikájában mindenekelőtt a szovjetunióval való testvéri szövetség és a szocialista államok egységének és sokoldalú együttműködésének erősítésére törekszik. rámutatott a szocialista és fejlődő országok közös érdekeire, és kijelentette: „a német demokratikus köztársaság, a szocialista közösség államaihoz fűződő szoros kapcsolatokra támaszkodva a jövőben is arra törekszik, hogy kapcsolatait a más társadalmi rendszerű államokkal a békés egymás mellett élés szellemében alakítsa,.. az ndk államfője leszögezte, hogy országa békét akar a világ minden térségében, és hogy „mindenki, aki a béke, a szabadság és a népek boldogulása érdekében lép fel, megbízható partnert talál a német demokratikus köztársaságban,..

erich honecker az államtanács elnökévé történt megválasztása alkalmával fogadta a diplomatákat, köztük dr. szűrös mátyást, a magyar népköztársaság berlini nagykövetét. a találkozón többek között willi stoph, a kormány elnöke, horst sindermann, a népi kamara elnöke és oskar fischer külügyminiszter is jelen volt.

az ndk jelenleg 121 állammal van diplomáciai kapcsolatban.

-. -

-37-

14.39/p

F. 15. 35

kk 39. kitüntetések - juhász ádám

fl/pg ng

m o s z k v a , 1976. november 4./mti/

juhász ádám nehézipari minisztériumi államtitkár csütörtökön a moszkvai magyar nagykövetségen magyarországi ipari objektumok építésében kiemelkedő munkát végzett szovjet állampolgároknak átnyújtotta ,, a nehézipar kiváló dolgozója,, kitüntetést.

Négyen, k.a.jerovoj, a szojuzhimmas zogradposztavka egyesülés osztályvezetője, i.f.naumcsuk, a himmas gépgyár hegesztő főmérnöke, v.i.zsukov, a csernovici gépgyár üzemvezetőhelyettese és g.g. sztyelbin, a csernovici gépgyár szerelő főmestere a szegedi földgázfeldolgozó üzem létrehozásában való részvételért, v.n. szidorov, a szojuzzagrangaz vállalat brigádvezetője a testvériség-2. gázvezeték építése során kifejtett tevékenységéért, b.ty. jarigin, a szovjetunió magyarországi kereskedelmi képviselője mellett működő vegyipari iroda volt vezetője pedig a szovjet-magyar vegyipari együttműködés elmélyítésében szerzett érdemeiért kapta a kitüntetést.

az átadási ünnepségen jelen volt i. sz. pribilszkij, a szovjetunió vegy- és olajipari gépgyártási minisztériumának miniszterhelyettese, g.a. tyerzjan, a minisztérium nemzetközi főosztályának vezetője, v.n. csernov, a minisztérium osztályvezetője és marjai józsef, a magyar népköztársaság moszkvai nagykövete. /fazekas lászló/

--

kk 40. közel-kelet - vegyes

pl/dm/ny bj

1976 november 4 /mti/

b e i r u t

a libanoni események kapcsán a taszsz hírügynökség csütörtökön a következőkről számolt be:

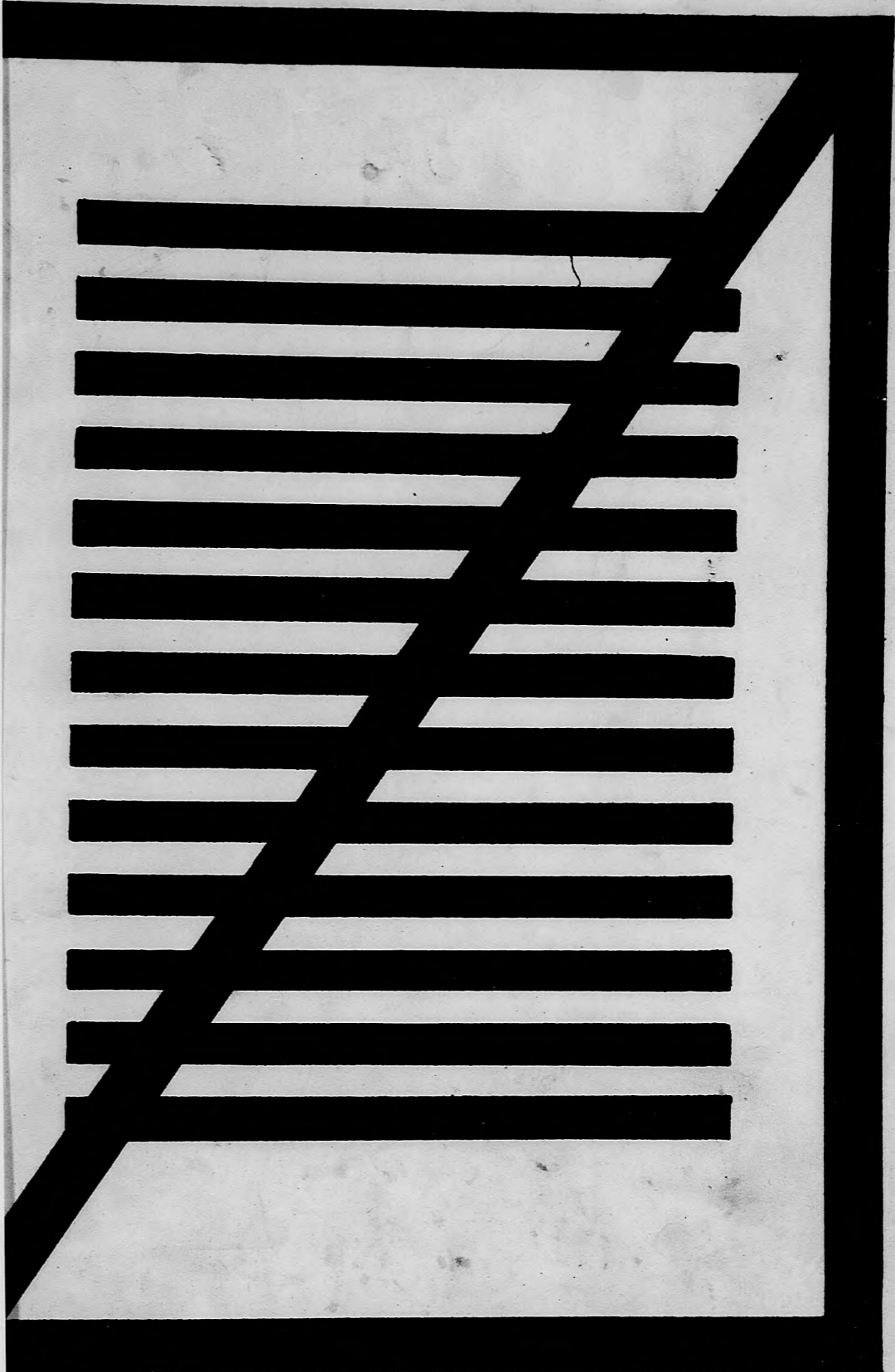
eliasz szárkisz libanoni elnök folytatja konzultációját az arabközi biztonsági erők kontingenseinek libanoni elhelyezéséről. az elnök erről a kérdéssel tartott megbeszélést haszán el-kholival az arab liga különmeghívottjával, valamint szíria és szaud-arábia képviselőivel. várható, hogy a szaud-arábiai és szudáni kontingensek első egységei szírián keresztül az elkövetkező 48 órán belül megérkeznek libanonba.

a rendezés érdekében tett erőfeszítések ellenére a libanoni frontokon továbbra is feszült a helyzet. a tüzszünetről szóló megállapodás megsértéséről érkezett hír beirutból, valamint tripoli és aley városának körzetéből. a jobboldali keresztény erők aknavetővel lőtték beirut nyugati szektorának a nemzeti hazafias erők, valamint a palesztin ellenállási mozgalom által ellenőrzött térségeit. a támadás következtében a békés lakosság közül többen meghaltak, és sokan megsebesültek.

/folyt köv/
15.15/ny

-38-

F.
H:
39-40
oldal

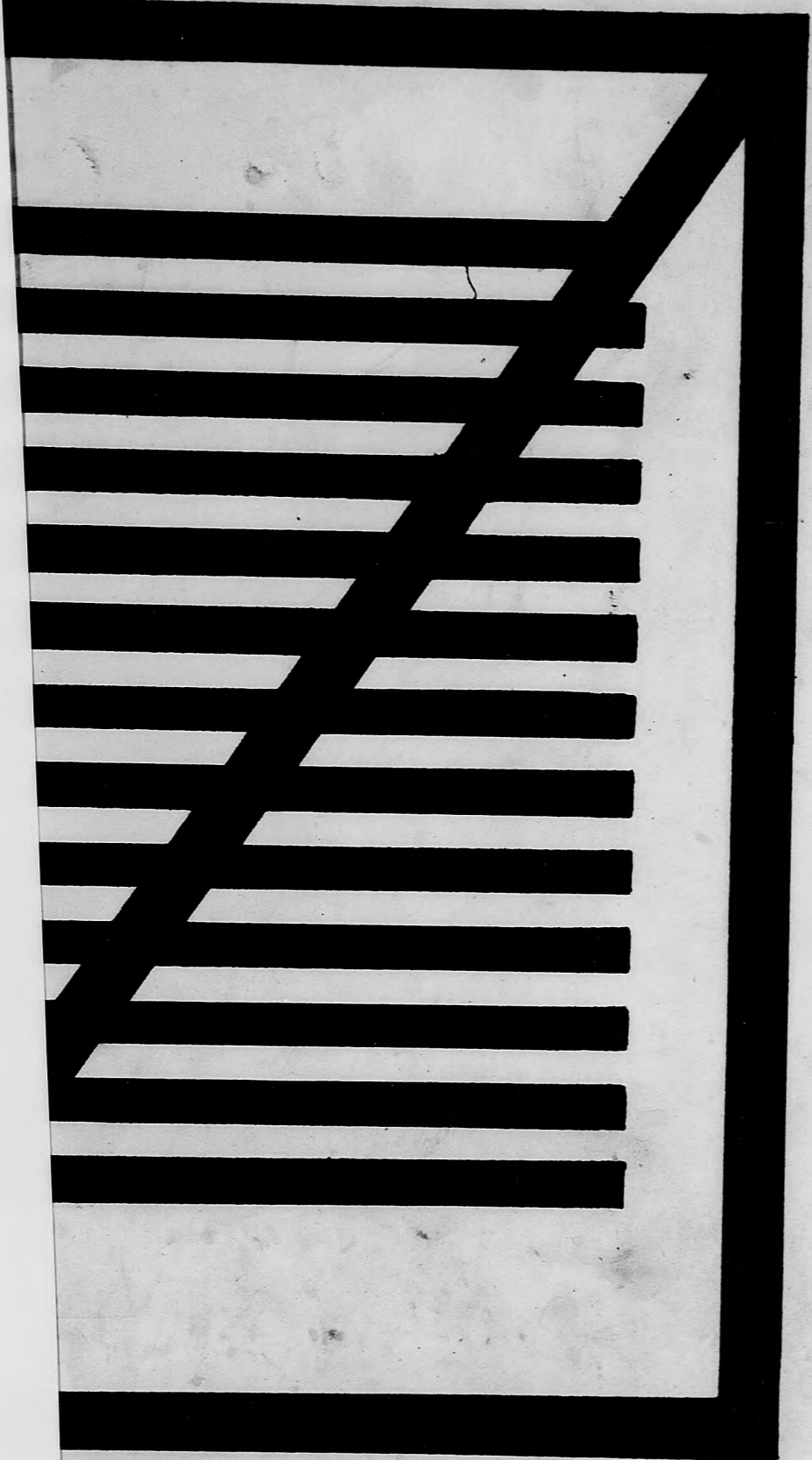

R

F.

H:

39-40
oldal

kk.43. /rövid hírek ....folyt/fé

p á r i z s: caglayangil

Louis de guiringaud francia külügyminiszter meghívására csütörtökön párizsba érkezett ihsan sabri caglayangil török külügyminiszter./upi/

b u k a r e s t: manescu

bukarestben hivatalosan bejelentették, hogy manea manescu román miniszterelnök szaddam husszeinnak, az iraki forradalmi parancsnokság tanácsa alelnökének meghívására november első felében hivatalos látogatást tesz irakban./mti/

v a r s ó: polgári védelem

varsóban megkezdődött a szocialista országok polgári védelmi parancsnokainak tanácskozása. a megbeszélésen bulgária, csehszlovákia, lengyelország, magyarország, mongólia, az ndk, románia és a szovjetunió küldöttsége vesz részt. jelen van a varsói szerződés egyesített fegyveres erői parancsnokságának képviselője, valamint a varsói jugoszláv nagykövetség katonai attaséja is./mti/

--

kk. 42. csehszlovákia - új nemzeti kormányok

kom/fé sn

p r á g a, 1976.november 4./mti/

csütörtökön az október 22-23-án megválasztott cseh és szlovák nemzeti tanács kinevezte az új cseh és szlovák kormányt. a cseh szocialista köztársaság kormányának elnöke ismét josef korcak lett, helyetteseivé pedig, újra Ladislav adamecet, stanislav razlt /aki egyben a cseh tervezési bizottság elnöke/ és stepán horníkot nevezték ki. a kormányban két poszton változás történt: a kereskedelemügyi miniszter antonin jakubík, az építészeti miniszter karel polak lett.

a szlovák kormány elnöke ismét peter colotka lett, továbbá is miniszterelnök helyettesek julius hanus, karol martinka /aki egyben a tervbizottság elnöke/ és jan gregor. először tagja a kormánynak vladimír margetin erdő és vízgazdálkodásügyi miniszter./komornik/

15.45/ny

--

-41-

RW

RW

44. portugál parlamenti képviselők moszkvában

ht/zsu/fé bj m o s z k v a, 1976.november 4./mti/

a szovjetunió legfelsőbb tanácsának meghívására - mint már jelentettük - szerdán portugál parlamenti küldöttség érkezett a szovjetunióba. a delegáció tagjai csütörtökön antonio duarte arno, a nemzetgyűlés elnökhelyettese vezetésével látogatást tettek alekszej sityikovnál, a szovjetunió legfelsőbb tanácsa szövetségi tanácsának elnökénél.

antonio duarte arno a taszsz tudósítójának a többi között elmondta: „nagy jelentőséget tulajdonítunk ennek a látogatásnak, már csak azért is, mert a szovjetunió az első ország, ahová portugál parlamenti küldöttség érkezett hivatalos látogatásra. hozzáfűzte: reméli, hogy ez a látogatás előmozdítja a szovjet-portugál kapcsolatok szilárdulását./taszsz/

--

kk 45. strougal elutazás

ba/ny sn v a r s ó, 1976 november 4./mti/

lubomir strougal csütörtökön befejezte hivatalos lengyelországi munkalátogatását és elutazott varsóból. a vendéget kikiértette a repülőtérre piotr jaroszewicz lengyel miniszterelnök, valamint a párt- és állami vezetés több más tagja./mti/

--

kk 46. diplomáciai hírek párizsból

bd/ny sn p á t i z s, 1976 november 4./mti/

raymond barre francia miniszterelnök november 12 és 15 között hivatalos látogatást tesz egyiptomban -, jelentették be csütörtökön párizsban. a meghívás már régóta érvényben volt a francia miniszterelnök számára, az eredeti tervek szerint még chirac látogatott volna a nilus partjára. a látogatás a párizsi megfigyelők szerint beilleszkedik a két ország közötti rendszeres konzultációk sorozatába. legutóbb az egyiptomi külügyminiszter járt párizsban és francia közvetítésre szólított a libanoni válságban. erre azonban végül nem került sor és párizs a jelenlegi helyzetben annak hangsúlyozására szorítkozik, hogy bármikor „rendelkezésre áll, az érdekelt felek közötti tárgyalások előmozdítására.

/folyt köv/ x x x
15.50/ny

-42-

35

kk 46. - /diplomáciai ....folyt/ny

párizsi tárgyalásait befejezve szerdán este egy concorde-járaton elutazott párizsból donal jamieson kanadai külügyminiszter. jamieson tíz éve az első kanadai külügyminiszter volt, aki hivatalos látogatást tett a francia fővárosban, és ezzel mintegy lezárta azt a fejezetet, amely de gaulle félbeszakadt kanadai látogatásával kezdődött a két ország kapcsolataiban. jamieson barre miniszterelnökkel és guiringaud külügyminiszterrel nemzetközi kérdésekről - ezekben a két ország véleménye általában egyező vagy közel áll egymáshoz - és kétoldalu problémákról tárgyalt, köztük a volt nato-támaszpontokról, amelyeket annakidején kanada használt franciaországban, halászati kérdésekről stb. jamieson kanadai látogatásra hívta meg barre miniszterelnököt, guiringaud külügyminisztert és tájékozódott a francia államfő tervbevett kanadai látogatásáról is, amelyre jövőre kerülhet sor.

x x x

párizsban szerdán megkezdődtek és csütörtökön folytatódtak a hivatalos megbeszélések nguyen co thach vietnami külügyminiszter-helyettes és francia partnerei között. guiringaud francia külügyminiszter a szerdai megbeszélés után kijelentette, hogy a dél-kelet-ázsiai problémák áttekintése után megállapíthatta: az újraegyesített vietnam békés és baráti kapcsolatokat kíván fenntartani szomszédaival. vietnam kész megvizsgálni az egyesült államokkal a két ország között függőben lévő problémákat - ezt ugyancsak közölte a francia külügyminiszterrel a vietnami diplomata. a francia-vietnami kétoldalu kapcsolatok terén a francia külügyminiszter közlése szerint a két fél a vietnam területén élő francia állampolgárok, a ho si minh-városi francia konzulátus státuszát és a vietnami területen létesült francia vállalatok sorsát vitatja meg. guiringaud közölte, továbbra is érvényes a pham van dongnak szóló francia meghívás és jó esélyek vannak arra, hogy tavasz előtt a vszk miniszterelnöke párizsba látogasson.

nguyen co thach közölte, hogy a vietnami ötéves tervben való francia részvételről tárgyalt a francia külügyminisztérium politikai osztályának igazgatójával, laboulaye-al. az elmúlt évben - mondotta az újságíróknak - a két ország közötti kapcsolatok pozitívan alakultak és mindkét oldalról megvan a szándék javításukra, de még sok tennivaló van. nguyen co thach emlékeztetett arra, hogy 1973-74-ben franciaország egymilliárd frank értékben nyújtott segílyt és hitelleket vietnamnak. a jelenlegi tárgyalásokon egy ennél sokkal magasabb összeget tartalmazó egyezményről van szó./baracs dénes/

16.00/ny

-43-

36

kk 47. brzezinski - interju

bd/ny sn párizs, 1976 november 4./mti/

a le quotidien de paris csütörtöki száma interjut közöl zbignew brzezinskivel, carter megválasztott elnök külpolitikai tanácsadójával.

brzezinski hangsulyozza: „ az a véleményünk, és jimmy carter helyesli ezt a gondolatot, hogy újra át kell tekintenünk közép-távu és hosszútávu politikánkat, számításba véve a világ struktúráinak átalakulását. ez összetett feladat, hasonló ahhoz a kihíváshoz, amellyel 1945-ben kellett szembenéznünk, „

brzezinski, akit a párizsi lap „ carter kissingereként, „ jellemmez, hangsulyozza, hogy a második világháború befejezése óta megkétszereződött a föld lakossága, elsősorban a harmadik világ népessége gyarapodott, az államok száma ötvenről százötvenre nőtt és a század végéig „ drámai módon nőni fog az atomhatalmak száma, „ a tanácsadó szerint az eddigi amerikai külpolitikából „ hiányzott a képzelőerő, „ tulságosan a „ hatalmi egyensúly, „ fenntartására törekszik, tulságosan „ kelet-nyugati perspektívában, „ gondolkodott, elhanyagolta az „ észak-dél, „ problémát / a harmadik világ és a fejlett tőkés országok viszonyát - a tud./ emiatt több hibát követett el, többek között ezért kötelezte el magát a rossz oldalon angolában. brzezinski szemében az amerikai külpolitika eddig tulságosan sokat törődött washington „ ellenségeivel, „ és nem eleget „ barátaival, „ az egyesült államok manipulált ciprusban, és csak rövid távra gondolt dél-afrika kérdésében, és elfogadhatatlan premisszákból indult ki.

arra a kérdésre válaszolva, hogy mi lenne a carter-adminisztráció álláspontja, ha egy nyugat-európai kommunista párt hatalomra jutna, brzezinski kijelentette: „ természetesen nem segítjük elő a kommunisták részvételét a kormányban. ezzel együtt nevetséges lenne, hogy amikor tárgyalunk brezsnyevvel, minden kapcsolatot visszautasítsunk berlinguerrel, „ a tanácsadó véleménye szerint abban az esetben, ha az olasz kp belép a kormányba, „ kötik a demokratikus rendszerhez, „ „ ha az egyesült államok más álláspontot foglalna el, elősegítené, hogy olyan benyomás alakuljon ki, hogy a kommunisták a nemzeti függetlenség egyedüli képviselői. végül pedig ez a kérdés elsősorban magukra az európaiakra tartozik, „ -mondotta brzezinski.

/folyt köv/
16.20/ny

-44-

Bw

kk 47. / brzezinski ...folyt/ny

a szerkesztőségek tájékoztatására!

az ellenségekre és a barátokra vonatkozó megállapítás után brzezinski azt hangsulyozta, hogy ez a politika súlyos árnyékot vet a jövőre és hozzájárul ahhoz, hogy az egyesült államok egyre jobban elszigetelődjenek. „ a szovjetunióval való kapcsolatainkban azt a benyomást keltjük, hogy nem törődünk saját ideáljainkkal, saját gyökereinkkel, „ a kommunisták részvételéről szólva brzezinski azt fejtegette, hogy a nyugat-európai kormányokba való bekapcsolódásuk alkalmat nyújt számukra, hogy szakítsanak sztálinista, vagy éppen leninista gyökereikkel. / baracs dénes/

---

kk.49. haderőcsökkentés - plenáris ülés

olt/a/sn

b é c s , 1976. november 4.

oltványi ottó, az mti tudósítója jelenti:

a közép-európai fegyveres erők és fegyverzet kölcsönös csökkentéséről folyó tárgyalások résztvevői csütörtökön a bécsi hofburg épületében újabb plenáris ülést tartottak. wolfgang behrends nagykövet, az nszk küldöttségének vezetője elnökölt és dr. slawomir dabrowa nagykövet, a lengyel delegáció vezetője szólalt fel.

az ülés után rendezett sajtótájékoztatón a lengyel küldöttség szóvivője elmondta, hogy dabrowa nagykövet sikraszállt a bécsi tárgyalások előrehaladásáért.

a nagykövet kifejtette: nagy fontossága van annak, hogy a haderőcsökkentés kérdésében a felek megállapodásra jussanak, mert ez összhangban van az együttműködés fejlesztésével és európa békéjével. három évvel a tárgyalások megkezdése után szükséges eljutni olyan szakaszhoz, amelyben már konkrét egyezményt dolgoznak ki.

a lengyel delegáció-vezető felszólalásában hivatkozott a négy szocialista országnak: csehszlovákiának, lengyelországnak, a német demokratikus köztársaságnak és a szovjetunióknak ez év februárjában előterjesztett javaslatára, amely pozitívan hozzá kívánt járulni az Európában megvalósítandó katonai enyhüléshez.

/folyt.köv./
16.15/a

- 45 -

Bw

kk.49./ haderőcsökkentés.....folyt./-a

a szocialista országok javaslatukkal megteremtették az alapját annak, hogy bécsben kompromisszumos megoldás jöjjön létre. ugyanakkor a nato-országok nem mutatnak erre hajlandóságot. a szocialista országok lépését mindeddig nem viszonyították hasonló javaslattal, kompromisszumra való készséggel - ,mondotta.

dabrowa végezetül bírálta a nato-országoknak az ugynevezett, „közös plafon”, -ra vonatkozó elfogadhatatlan álláspontját, és hangsúlyozta: a nyugati országok már az első szakaszban vállaljanak kötelezettséget arra, hogy a redukálás második szakaszában mikortól és milyen mértékben csökkentik fegyveres erőiket.

a legközelebbi plenáris tanácskozást november 11-én rendezik.

--

kk.48. külpolitikai hireink jegyzéke 16.00 óráig

nc/ke/a/bj

1976. november 4./mti/

1. várható
2. újjáépítés gazliban
3. holland szakszervezeti delegáció
4. latin-amerikai hírek
5. pótválasztások angliában
6. elnökválasztás után
7. támad a portugál jobboldal
8. amerikai elnökválasztás - pravda
9. libanon
10. francia-vietnami külügyminiszteri tárgyalások
11. amerikai választások - japán sajtó
12. rövid hírek

bonn: fdp elnökség
london: az angol nők és a szesz
buenos aires: gerillák
szöul: emberrablók
caracas: per
ottawa: új hadügyminiszter

/folyt.köv./
16.20/a

- 46 -

R

kk.48./ külpolitikai.....folyt./-a

13. közel-kelet- vegyes /részben szerk-táj./
14. fülöp-szigetek - usa
15. román kp - plénum
16. carter - közel-keleti visszhang
17. ensz-biztonsági tanács - pravda
18. thaiföld / részben szerk.táj./
19. területi vizek - japán
20. afrika - vegyes
21. carter - visszhang - /részben szerk.táj./
22. az amerikai kongresszus a választások után - taszsz
23. carter - külpolitika/szerk.táj./
24. strougal - jaroszewicz
25. carter - lengyel visszhang
26. carter - angol visszhang
27. carter - spd tanulmány /szerk.táj./
28. magyar hetek, kiállítások franciaországban
29. vass istvánné
30. román nemzetgyűlés
31. finn kp
32. carter - nemzetközi visszhang
33. kiutasítás a szovjetunióból
34. kina - termelés
35. háborús bűnösök - halálos ítélet
37. cardoso levele
38. honecker - külföldi diplomaták
39. kitüntetések - juhász ádám
40. közel-kelet - vegyes
41. japán parlament
42. csehszlovákia - új nemzeti kormányok
43. rövid hírek
nürnberg: munkanélküliség
manila: gépellátás
djakarta: repülőgép-katasztrófa
párizs: caglayangil
bukarest: manescu
varsó: polgári védelem
44. szovjet-portugál
45. strougal - elutazás
46. diplomáciai hírek/franciaország/
47. brzezinski-interju
48. hírjegyék

16.25/a

--
- 47 -

R

kk 50. olasz kormány

mp/ny sn

r ó m a , 1976 november 4./mti/

magyar péter, az mti tudósítója jelenti:

andreotti kormányfő elnökletével több mint 12 órás, éjszakába nyúló ülést tartott az olasz kormány, hogy meghatározza további gazdasági intézkedéseit a súlyos válsághelyzet enyhítésére. az eddigi inflációellenes intézkedések ugyanis - egybehangzó vélemény szerint - nem elégségesek ahhoz, hogy megszüntessék a nehézségeket: a fizetési mérleghiányt, az állam és a tőkés vállalatok súlyos eladósodását. az ülésről nem adtak ki közleményt. a kialakított álláspontot andreotti miniszterelnök ezután megtanácskozza a kormányát támogató pártokkal a jövő héten, hétfőn kezdődő kétoldalu tanácskozások keretében. majd szerdán, miután esetleg figyelembe vette az egyes pártok véleményét is, ismerteti a parlamentben a meghirdetett gazdaságpolitikai vitában.

bár hivatalos tájékoztatás nem történt, kiszivárgott értesülések szerint a kormány újabb megszorító intézkedéseket tervez. további ár-és adóemelésekre készül mintegy 1.000 milliárd lira értékig / az eddigiek 4-5.000 milliárdot tettek ki./. a tőkés vállalatok fellendítése érdekében a kormány az állami költségvetésre készül háritani a vállalatokat terhelő társadalombiztosítási költségek egy részét. ennek fedezetét a közvetlen és közvetett adók további emelésével teremtené elő. a társadalombiztosítási költségek államra háritása mintegy 2.800 milliárd támogatást jelentene az ipari vállalatoknak. alternatívaként szóba került azonban a mozgóbérek csökkentése is/ amely, ha az érintettek elfogadják, szintén javítana a vállalati gazdálkodási mérlegeken./ a baloldali pártok és a szakszervezetek a jelek szerint a mozgóbérek csökkentése helyett az előbbi megoldást támogatnák szívesebben. az okp gazdasági szakértői a hét végén szintén összeülnek, hogy kész javaslatokkal menjenek berlinguer főtitkárral a kormányfőhöz a hétfőn várható fontos gazdasági megbeszélésre.

17.35/ny

-.-
-48-

R

kk.51. carter - visszhang

ha/a/sn

w a s h i n g t o n , 1976. november 4.

az amerikai polgári sajtó, amelynek többsége cartert támogatta a választási harcban, csütörtökön mértéktartóan üdvözölte győzelmét, és figyelmeztetett: az új elnök nem kapta meg azt az országos bizalmat, amelyet remélt. csekély arányú győzelme után csak a törvényhozással, a demokrata párt régi hatalmi központjaival együttműködve dolgozhat sikeresen.

carter kezdeti, nagyarányú vezetése a gyenge ellenféllel, a nixon-i korszak örökségével terhelt forddal szemben szinte eltűnt -, írja a washington post, emlékeztetve rá: az új elnök a déli államokon kívül csak néhány északi államban győzött, azokban is minimális többséggel. „carternek ezért tisztában nem nőnie kell, hanem ellenkezőleg - szerényebbé kell válnia - írja a lap.

a new york times kiemeli: a republikánus kormány nem tudott megbirkózni az ország mélyreható társadalmi és gazdasági gondjaival, ezért kapott bizalmat carter. az új elnököt egyébként aligha választhatták volna meg a néger lakosság szavazatai nélkül./ mint ismeretes, carter sok fehér politikuskorábban a faji megkülönböztetés felszámolása mellett foglalt állást./

a wall street journal szerint világos a változás iránti igény,, - de hogy milyen változás következik, az csak most derül majd ki., aggodalom tapasztalható, hogy carter gazdasági terveinek megvalósítása gyorsítja majd az inflációt. mások viszont, ,, bizva carter konzervatív pénzügyi nézeteiben,, derülátóbbak -, írja a lap.

a baltimore sun erőteljes vezetésre szólítja fel az új elnököt, de figyelmezteti: ne próbálja lerombolni az elnöki hatalom korlátait, amelyeket a watergate-ügy után állítottak fel.
/folyt.köv./

17.50/a

- 49 -

R

kk.51./ carter.....folyt./-a

ami a carter-kormány külpolitikáját illeti, a washington post szerint az csak hangsúlyokban, taktikájában hoz majd változásokat. az ujság emlékeztet rá, hogy carter szájából a választási kampányban elhangzottak,, ellentmondásos,, illetve ,,belföldi meggondolásokat, egyes szavazói rétegek megnyerését szolgáló,, külpolitikai tárgyú kijelentések.

carter tanácsadói,, reménykednek a második salt-egyezmény mielőbbi megkötésében,, a szovjetunióval. az egyezmény aláírása alkalmából sor kerülhet az első találkozóra leonyid brezsnyev és james carter között -, írja a wall street journal.

egyetértene a kommentárok abban, hogy az új amerikai elnöknek/ talán még beiktatása előtt/ elsőként közel-keleti kérdésekben kellhet majd állást foglalnia, ha az olajtermelő országok decemberben újabb áremelést határoznának el.

míg a kissingeri diplomácia az 1973-as olajembargó után közeledett az arab országokhoz és - szaud-arábia révén - befollyásolta azok olajpolitikáját, carter korábban kijelentette: ha újabb olajembargóra kerülne sor,, gazdasági hadüzenettel,, válaszol. *laz*

ugyancsak még carter beiktatása előtt amerikai döntésekre lehet szükség afrikai kérdésekben - figyelmeztetett csütörtökön az nbc tv. ugyancsak sürgetőek washington lépései a brit gazdaság megmentésére tervezett hitelakciókban.

a megválasztott amerikai elnök csütörtökön politikai tervezőivel tanácskozott a georgia állambeli plainsben. egyik, az új kormány külpolitikáját kidolgozó bizottság élén henry kissinger volt munkatársa áll, a másikat egy/ ugyancsak fiatal/ afrika-szakértő irányítja.

carter magyar idő szerint csütörtökön éjjel sajtókonferenciát tart./heltai andrás/

17.55/a

-.-
- 50 -

Pal

kk.52. kissinger - novoje vremja

it/a/sn

m o s z k v a ,1976. november 4./mti/

a novoje vremja legújabb számában írja vlagyimir kuznyecov:

egyes amerikai sajtóorgánumok és politikusok, akik dicsőségesen,, megvédelmezik,, nyugat-európát a,, szovjet behatolástól,, kéretlenül védőszárnyaik alá akarnak vonni más országokat is.

a lavinát schlesinger volt hadügyminiszter indította el, aki kínában tett látogatásáról hazatérve,, északról jövő fenyegetésről,, és,, erős szovjet nyomásról,, beszélt. ennél jóval sajnálatosabb azonban, hogy a hadjáratot egy nem kevés hatalommal rendelkező politikus, maga kissinger külügyminiszter folytatta. rádió-és tv-nyilatkozatában egy kína elleni,, esetleges támadással,, kapcsolatos amerikai álláspontot elemezve kijelentette:,, az egyesült államok nem lesz közömbös, ha egy kínát ért tömeges támadás útján próbálják megbontani a világ_egyensúlyt,,.

az ilyen nyilatkozatok célja nyilvánvalóan csak az lehet, hogy támogassa peking külpolitikai irányvonalát, amely az elmúlt másfél évtizedben világszerte hitelét veszítette. az amerikai politikusoknak mindazonáltal tudniuk kellene azt, amit a szovjet vezetők már nem egy alkalommal hangsúlyoztak, legutóbb éppen az szkp központi bizottságának október 25-i plénumán: a szovjetunióknak semmiféle területi követelése sincs kínával szemben.

egy,, esetleges támadás,, azonban még nem volt elég, s az amerikai lapokban és tv-műsorokban megjelent egy,, feltételezett jugoszláviai behatolással,, kapcsolatos elmélet is. a külügyminiszter kijelentéseit kommentálva a new york times leszögezte:,, kissinger lényegében értésre adta, hogy amerika biztonságának érdekei éppoly szorosán kapcsolódnak kínához és jugoszláviához, mint a nato-hoz,,. washingtonban valóban kissé szabadon értelmezik a,, biztonsági érdekeket,,!

az,, északról,, vagy,, keletről,, fenyegető,, veszély,, elméletének külpolitikai célja nyilvánvaló, belpolitikai téren viszont a választókat próbálták ily módon is ösztönözni az elnök-választáson való részvételre. a politikai spekulációk azonban semmiképpen sem emelik annak a politikának színvonalát, amelynek képviselői ilyen meg nem engedhető fogásokhoz folyamodnak./fazekas judit/

18.05/a

-.-
- 51 -

Pal

kk 53. közlemény andrej gromiko és iszmail fahmi találkozájáról

csr/pr/ny bs m o s z k v a , 1976 november 4 /taszsz/

szófiában november 3-án és 4-én, az előzetes megállapodás értelmében, andrej gromiko, az szkp kb politikai bizottságának tagja, a szovjetunió külügyminisztere találkozott iszmail fahmival, az egyiptomi arab köztársaság miniszterelnökhelyettesével és külügyminiszterével.

a találkozáson a kölcsönös érdeklődésre számot tartó kérdéseket vitatták meg.

a fő figyelmet a közel-keleti helyzet alakulására, a genfi békekonferencia legrövidebb időn belüli felújításának szükségességére és a szovjetunió ezzel kapcsolatos, közelmúltban tett javaslatára fordították. a véleménycsere során kiviláglott, hogy mind a szovjetunió, mint az egyiptomi arab köztársaság a genfi konferencia munkájának legrövidebb időn belüli felújítása mellett van.

a találkozáson áttekintették a szovjetunió és az eak közötti kétoldalu kapcsolatok kérdéseit is. a miniszterek kölcsönösen kifejtették kormányuk nézeteit a szovjet-egyiptomi kapcsolatok jelenlegi állásáról és fejlődésük távlatairól.

megállapodtak abban, hogy a közös érdeklődésre számot tartó kérdésekről folytatni fogják a véleménycsereket./mti/

--

kk 54. diszszemle, felvonulás moszkvában

pm/so/ny bs m o s z k v a , 1976 november 4 /taszsz/

november 7-én, a nagy októberi szocialista forradalom 59. évfordulóján moszkvában, a vörös-téren diszszemlét tartanak a moszkvai helyőrség csapatai és felvonulást rendeznek a szovjet főváros dolgozóinak képviselői.

dmitrij usztyinov marsall, a szovjetunió honvédelmi minisztere fogadja a diszszemlét, amelynek parancsnoka vlagyimir govorov vezérezredes, a moszkvai katonai körzet parancsnoka./mti/

18.15/ny

--
-52-

R

kk 56. ciprus - ensz

hl/ny bs n i c o s i a , 1976 november 4 /mti/

az ensz közgyűlés 31. ülészaka ciprusi vitájának közeledtével a világgözüvélemény figyelme ismét a szigetország problémája felé fordul, állapítja meg csütörtöki jelentésében a taszsz.

a szovjet hirügynökség nicosiai tudósítója emlékeztet arra, hogy még mindig nem sikerült elérni a politikai rendezést cipruson, bár több mint két év telt már el a szigetországban lezajlott fasiszta puccs és az azt követő külső fegyveres beavatkozás óta. változatlanul megoldatlan a menekültek problémája, a szigeten továbbra is külföldi csapatok állomásoznak és a ciprusi kérdéssel kapcsolatos helyzet nem teremti meg a feltételeket a görög és a török közösség konstruktív párbeszédéhez.

köztudott, hogy a nato köreiben a kulisszák mögött olyan meszterkedések folynak, amelyeknek célja ciprus bevonása a militarista katonai-politikai elgondolásokba a földközi-tenger térségében -, mutat rá a tudósító.- erről tanuskodnak a nyugati hatalmak, köztük a közös piaci országok különféle ,, kezdeményezései,, jellemző azonban, hogy ezek a ,, kezdeményezők,, egyöntetűen ellenezték a ciprusi kérdés megvitatását az ensz közgyűlésének jelenlegi ülészakán.

a ciprusiak határozottan elítélték a nyugati országoknak az ensz-ben elfoglalt álláspontját, amely igen távol áll a ciprusi nép létfontosságú nemzeti érdekeitől, és élesen bírálták a ciprusal kapcsolatos legutóbbi amerikai javaslatokat is.

jól tudják viszont a ciprusiak, hogy milyen pozitív szerepet töltött be a szovjetunió abban, hogy elősegítse a ciprusi kérdés napirendre tűzését az ensz-ben. nagyra értékelik és helyeslik azt a szovjet javaslatot, hogy az ensz égisze alatt minél több ország részvételével hívjanak össze nemzetközi értekezletet a ciprusi probléma rendezésére. a ciprusi közvélemény széles rétegei követelik ennek az indítványnak a megvalósítását. mint a taszsz nicosiai tudósítója hangsúlyozza, nagy a jelentősége annak a ténynek, hogy állandóan bővül a szovjetunió és ciprus közötti kereskedelmi, gazdasági és más jellegű együttműködés.

/folyt köv/
18.25/ny

-53-

R

kk 56. / ciprus ...folyt/ny

a ciprusi nép reméli, hogy a közgyűlés hatékony intézkedéseket szavaz meg a ciprusra vonatkozó ENSZ határozatok mielőbbi végrehajtása érdekében. ugyanakkor a ciprusiak annak is tudatában vannak, hogy az igazságos és tartós rendezés nagymértékben függ maguknak a ciprusiaknak egységétől is, attól az eltökéltségüktől, hogy megvédjék hazájuk függetlenségét és integritását./taszsz/

--

kk.55. todorov - fahmi

csr/pr/a/bs

s z ó f i a , 1976. november 4./mti/

Sztanko todorov bolgár miniszterelnök csütörtökön fogadta iszmail fahmi egyiptomi miniszterelnökhelyettest és külügyminisztert. a találkozón megvitatták a bolgár-egyiptomi kapcsolatokat és véleményt cseréltek a közel-keleti helyzetről./dpa/

--

kk.57. egyiptom - pótválasztások

ky/a/sn

k a i r ó , 1976. november 4./mti/

egyiptomban csütörtökön pótválasztásokat tartottak, amelyek lényegében választásoknak is beillenek, hiszen a 350 nemzetgyűlési hely közül ezuttal kerül sor 217 betöltésére. a választások első fordulójában ugyanis különböző okok - részvétlenség, adminisztrációs hibák - miatt a képviselői helyeknek csak töredékét töltötték be.

csütörtökön 435 jelölt indult a választásokon. túlnyomó többségük a centrista erőket, az egyiptomi arab szocialista szervezetet képviselte, vagy pedig független programmal indult. megfigyelők véleménye szerint a képviselők elsősorban a kormány által támogatott centrum, valamint a függetlenek közül kerülnek majd ki. a baloldali politikai szervezete - amely a héten fokozta tevékenységét - továbbra is csak néhány helyre számíthat a nemzetgyűlésben. khaled mohieddin, a baloldali szervezetnek vezetője - akit az első fordulóban már beválasztottak a parlamentbe - csütörtökön kijelentette: „minden képviselői hely nyereség, lehetőséget biztosít arra, hogy hallassuk hangunkat,„ /kereszty andrás/

--

18.25/a

- 54 -

2

kk.58. alaptalan igények

pm/so/a/bs

m o s z k v a , 1976. november 4./taszsz/

Igor Orlov, a taszsz politikai hirmagyarozója írja:

enyhén szólva furcsa igényeket támaszt az egyesült államok kongresszusi különbizottsága, amelyet a nyáron egyoldalúan hoztak létre, hogy „ellenőrizze az európai biztonsági és együttműködési értekezlet záróokmányában foglaltak teljesítését." a bizottság és létrehozói nyilvánvalóan ki akarják sajátítani maguknak a záróokmány legfőbb értelmezőinek funkcióját.

az amerikai sajtó nem titkolja, hogy éppen ezt a célt szolgálja a bizottság tagjainak e hétre tervezett európai útja.

a körut szervezői nyilvánvalóan el akarják vonni a közvélemény figyelmét a különböző társadalmi rendszerű országok biztonságának és együttműködésének alapvető problémáiról. nem az a céljuk, hogy elősegítsék a kölcsönös bizalom és a nemzetközi együttműködés erősödését, hanem éppen ellenkezőleg: fokozni akarják a bizalmatlanságot és az ellenséges érzületeket a szocialista országokkal szemben.

mindezek érdekében azt is elhatározták, hogy más államok szuverén jogait semmibe véve, beavatkoznak azok belügyeibe. amennyiben valamely ország kész feladni szuverenitását, az természetesen az ő dolga. ami a szovjetuniót illeti, soha nem fogja eltérni az ilyenfajta beavatkozást.

elképzelhető, hogy mi lenne az amerikai kongresszus reagálása, ha valamelyik európai állam parlamenti bizottsága azt a feladatot kapná, hogy „ellenőrizze, miként valósítják meg az egyesült államokban az olyan emberi jogokat, mint a munkához, a művelődéshez való jog, a faji és nemzetiségi egyenjogúság kérdése, stb.

minden valószínűség szerint igaza volt George Kennan-nak, az egyesült államok egykori moszkvai nagykövetének, a Princetoni Egyetem tiszteletbeli professzorának, amikor a mai Amerika legfőbb problémáiról szólva kijelentette: „nekünk nincs mire tanítanunk a világot.

/folyt.köv./
18.35/a

- 55 -

2

kk.58./ alaptalan.....folyt./-a

el kell ismernünk, hogy nálunk nem lehet megtalálni a választ a mai társadalom problémáira,,.

mindezek fényében még furcsábbnak hat az amerikai kongresszus különbizottságának igénye.

mint ismeretes, a helsinkiiben elért megállapodások teljesítéséről jövő évben belgrádban tartanak eszmecsere a záródokumentumot aláírt valamennyi állam képviselői. ezt a jogot senki sem sajátíthatja ki magának./mti/

-. -

kk 59. amerikai elnökválasztás - egyiptomi visszhang

ky/ny sn k a i r ó , 1976 november 4.

jimmy carternek, az egyesült államok elnöki tisztébe történt megválasztása szemelláthatóan nem felelt meg bizonyos egyiptomi körök várakozásának. legalábbis ezt tükrözik az első lapvélemények, amelyek meglehetősen aggódva írják az új amerikai elnök eddigi nyilatkozatairól és a várható kilátásokról.

az al-ahram című napilap londoni forrásokra hivatkozva első oldalán azt közli, hogy carter megválasztása ,, minden bizonnyal a közel-keleti békefolyamat lelassulásával jár majd,, és idő kell ahhoz ,, amíg az új amerikai adminisztráció kidolgozza közel-keleti politikáját,,.

az al-akhbar szerint az arab világnak ,, szembe kell néznie az-
zal a kihívással,, amit az új amerikai adminisztráció jelent. különösen egyiptomnak, amelynek ,, meg kell ismertetnie az amerikai vezetéssel és carterrel a térség realitását,,.

az al-gumhurija, kommentálva carter izrael-barát kijelentéseit a választási kampány során azt írja: ,, jimmy carter közel-keleti politikája remélhetőleg nem lesz egyenes folytatása azoknak a politikai kijelentéseknek,, amelyeket carter a kampány során tett./ kereszty andrás./

-. -

18.43/ny

-56-

R

kk 60. carter - taszsz kommentár

ml/pr/ny bs m o s z k v a , 1976 november 4 /mti/

jurij kornilov, a taszsz szemleirója írja:

- az egyesült államokban végetért a választási versenyfutás: georgia állam volt kormányzója, a demokratapárti james earl carter lesz az egyesült államok 39. elnöke. politikai megfigyelők, a nemzetközi sajtóorgánumok az amerikai választások menetét kommentálva és a megválasztott amerikai elnök kijelentéseit elemezve különböző következtetéseket vonnak le washingtoni fővárosi külpolitikai irányvonaláról, az amerikai-szovjet kapcsolatokról.

- érthető, hogy világszerte miért szentelnek oly nagy figyelmet a szovjet-amerikai kapcsolatoknak. a leghatalmasabb szocialista államnak és a kapitalizmus legerősebb országának kölcsönös kapcsolatairól van szó, két olyan országról, amely a világ ipari termelésének csaknem felét állítja elő, és amely a rakéta-nukleáris potenciál legnagyobb részét tartja ellenőrzés alatt, az ENSZ biztonsági tanácsának két állandó tagjáról. mindez a szovjetuniót és az egyesült államokat nem juttatja semmiféle különleges előnyhöz, sőt, különleges felelősséget ró rájuk a világbéke ügyéért, a háború megakadályozásáért. a szovjetunió és az egyesült államok közötti kapcsolatok jelentős mértékben befolyásolják a nemzetközi viszonyok helyzetét és alakulását.

- james carternek a választási hadjárat során tett kijelentéseit kommentálva, megfigyelők hangoztatják: eltekintve attól, hogy az egyesült államok november 2-án megválasztott elnöke a választási hadjárat során általános és ellentmondásos jellegű kijelentéseket is tett és feltehetően választási megfontolásokból fakadó, taktikai fenntartásokat hangoztatott, lényegét tekintve hitet tett a békepolitika folytatása mellett, sikraszállt a nemzetközi légkör megjavításáért, a szovjetunióhoz fűződő kapcsolatok fejlesztéséért.

- több megfigyelő és sajtóorgánum, mindenképp az egyesült államokban, összevetve az elnöki tisztség várományosainak a választási hadjárat idején tett kijelentéseit, olyan véleményt hangoztat, hogy a választások kimenetele bizonyos mértékben kihathat az egyesült államok külpolitikájára. lehetséges, hogy ez így is van. de bármilyen külpolitikai hangsúlyeltolódások is következnek washingtonban, azok remélhetőleg nem változtatnak a lényegen, annak a megértésén, hogy számolni kell a világban kialakult reális erőviszonyokkal.
/folyt köv/
19.05/ny

-57-

R

kk 60. / carter .....folyt/ny

éppen a reális erőviszonyok készítették az amerikai uralkodó köröket arra, hogy józanul felmérve a helyzetet, az utóbbi években a meg-
egyeződés útját keressék a szocializmus világával. a reális nemzet-
közi erőviszonyok a jövőben is parancsolóan írják elő a józan ész-
hez és az enyhüléshez való igazodás szükségességét. a reális erő-
viszonyok diktálják a nemzetközi ügyekhez való egészséges hozzá-
állás szükségességét, olyan formában, hogy a fontos kérdéseket
ne az erőszak, a nyomás vagy a fenyegetés igénybevételével, hanem
a tárgyalóasztalnál oldják meg.

- egészét tekintve, a szovjet-amerikai kapcsolatok tendenciá-
ja továbbra is pozitív. nemrég írták alá a békés célokat szolgáló
földalatti nukleáris robbantásokról szóló szerződést. kölcsönö-
sen előnyös együttműködés folyik a tudomány és a technika számos
területén. viszonylag széles méreteket öltött a kulturális csere.
valamelyest kiszélesedtek a gazdasági kapcsolatok, annak ellenére,
hogy az egyesült államokban hátrányos megkülönböztetést tartalmazó
kereskedelmi törvényeket fogadtak el. a tények újból és újból meg-
erősítik: a különböző területeken megnyilvánuló szovjet-amerikai
együttműködés realitássá vált, az együttműködés kilátásai kedvező-
ek, s moszkva és washington megtalálhatják és számos fontos kérdésben
meg is találják a józan, mindkét
fél számára elfogadható hozzáállást. ez nemcsak a kétoldalu
kapcsolatokra vonatkozik, hanem a fegyverkezési hajszára megfékezésé-
vel, a béke megszilárdításával összefüggő több fontos nemzetközi
kérdésre is.

- ami a szovjetuniót illeti, külpolitikájában továbbra sem
konjunkturális megfontolásokból indul ki, s változatlanul az egye-
sült államokhoz fűződő kapcsolatok fejlesztésére, az új világhá-
boru veszélyének csökkentésére törekszik. nem férhet hozzá kétség,
hogy a szovjetunió és az egyesült államok, a béke valós érdekei
megkövetelik, hogy cselekedeteik összhangban legyenek
az utóbbi években közösen kidolgozott irányvonallal, azoknak a meg-
állapodásoknak a szellemével és betűjével, amelyek létrehozták
a szükséges feltételeket ahhoz, hogy a szovjet-amerikai kapcsola-
tok továbbra is konstruktív alapokra épüljenek -, hangsúlyozza be-
fejezésül a taszsz szemleirója./taszsz/
--

19.13/ny

-58-

Li

a szerkesztőségek tájékoztatására!

kk.61. a,,négyek bandája,, bíróság előtt ?

nc/so/a/bs

p e k i n g , 1976. november 4./reuter/

a reuter angol hírszolgálati iroda csütörtökön kínai
hivatalos személyiségeknek /többek között tan csen-linnek,
az országos népi gyűlés egyik elnökhelyettesének egy finn
küldöttség előtt tett / kijelentéseire hivatkozva azt jelen-
ti, hogy bíróság elé állítják az összeesküvéssel vádolt
,, négyek csoportját,,./csiang csing, vang hung ven-, csang
csun-csiao, jao ven-jüan./

a kínai hivatalos személyiségek azt is megerősítették,
hogy a,, négyek ,, házi őrizetben vannak.

a kínai hivatalos források közölték a finn küldöttség-
gel, hogy a,, négyek,, tevékenységét kivizsgáló bizottság,
amelyet je csien-jing, honvédelmi miniszter vezet, azt is
kutatja: vajon a négyek tartottak-e fenn ,,tiltott kapcsola-
tot,, a szovjetunióval./mti/
--

kk.62. cedenbal nyilatkozata

pm/ve/a/bs

u l a n b a t o r , 1976. november 4./mti/

jumzsagijn cedenbal, a mongol népi forradalmi párt köz-
ponti bizottságának első titkára, a mongol népköztársaság
nagy népi hurálja elnökségének elnöke nyilatkozatot adott
a taszsz tudósítójának abból az alkalomból, hogy 55 eszt-
dővel ezelőtt - 1921 november 5-én - moszkvában aláírták az
első szovjet-mongol egyezményt a két ország baráti kapcsola-
tainak megteremtéséről.

a mongólia számára első egyenjogú nemzetközi szerződés-
ben gyakorlatilag kifejeződtek az osztályszövetség lenini esz-
méi, egy fejlettebb szocialista állam győztes proletáriátu-
sának támogatása.

/folyt.köv./
19.05/a

- 59 -

Li

kk.62./ cedenbal.....fplyt./-a

mongólia történelmi tapasztalatai alátámasztották lenin zseniális meglátását, arról, hogy a gyarmati országok elnyomott népei, átugorva a kapitalista fejlődési fokozatot, rátérhetnek a szocializmusra, - mondotta cedenbal.

a mongol vezető nagy elismeréssel szólt a mongol-szovjet kölcsönös kapcsolatok jelenlegi dinamikus fejlődéséről. mint hangsúlyozta, a két nép testvériségének intenzív fejlesztése számára hatalmas lendületet és szilárd alapot szolgáltat a mongol-szovjet barátsági együttműködési és kölcsönös segítségnyújtási szerződés, amelyet 1966-ban a leonyid brezsnyev vezette szovjet párt-és kormányküldöttség látogatása idején írtak alá.

- a szovjetunióhoz és más szocialista országokhoz való minden irányú közeledés mongólia fejlődésének objektív törvényszerűsége -, jegyezte meg cedenbal. a mongol népi forradalmi párt xvii. kongresszusa kiemelte e folyamat erősítésének szükségességét. a mongol párt-és kormányküldöttség nemrégiben tett szovjetunióbeli látogatása, a szovjet vezetőkkel folytatott tárgyalások ismét megmutatták, hogy a két párt, a két ország között minden megvitatott kérdésben teljes a nemzetazonosság -, mondotta cedenbal./taszsz/

x x x

a moszkvai,, ulanbator,, filmszínházban csütörtökön ünnepi estét rendeztek az oroszországi föderáció és a mongol népköztársaság baráti kapcsolatainak megteremtéséről szóló első egyezmény aláírásának 55.évfordulója alkalmából./taszsz/

--

19.10/a

- 60 -

K

kk.63. maróthy lászló - kitüntetések

fl/a/sn

moszkva, 1976. november 4./mti/

dr.maróthy lászló, az mszmp politikai bizottságának tagja, a kisz kb első titkára csütörtökön moszkvában a kisz „barátság érdemérmével,, tüntetett ki 13 szovjet felsőoktatási dolgozót és komszomol-vezetőt. a kitüntetések abból az alkalomból nyújtotta át, hogy harminc éve kezdődött magyar fiatalok képzése a szovjet felsőoktatási intézményekben.

a kitüntetések átadása után marjai józsef, hazánk moszkvai nagykövete fogadást adott, amelyen többek között megjelent j.m.tyaszelnikov, az szkp központi bizottságának tagja, a komszomol kb első titkára és v.a. a komszomol központi bizottságának titkára./fazekas lászló/

.. /zsityenyev.

kk.64. giscard d,estaing - chirac

bd/a/sn

párizs, 1976. november 4.

baracs dénes, az mti tudósítója jelenti:

giscard d,estaing francia köztársasági elnök csütörtökön délután az elysée-palotában fogadta jacques chirac volt miniszterelnököt. ez volt a két politikus első találkozója azóta, hogy augusztus 25-én chirac leköszönt miniszterelnöki tiszttségéről és bucsunyilatkozatában, amelyben szemére hányta az államfőnek, hogy nem bocsátotta rendelkezésére a kormány irányításához szükséges hatáskört, ugyszólván „becsapta az ajtót,,. chirac azóta a gaulleista udr szellemi vezéréként lépett fel és vezetőszerpét a többség legerősebb parlamenti képvisellel rendelkező formációja általában elfogadja.

miután a két államférfi ellentéteiről igen sok szó esett azóta, nagy érdeklődés előzte meg a találkozó eredményét. az elysée-palota bejáratánál várakozó újságírók azonban csak azt állapíthatták meg, hogy chirac komor arccal érkezett és ugyanugy távozott, s a megbeszélés egy óra tíz percet tartott - tíz perccel tovább a tervezettnél, - az elnök ugyanis egy órával chirac után már másik látogatót hivatott magához.

/folyt.köv./
19.35/a

- 61 -

K

kk.64./ giscard d,estaing.....folyt./-a

chirac távozóban csak ennyit mondott:,, megállapodtunk giscard d,estaing-nyel, hogy nem kommentáljuk megbeszélésünket,,. ugyanigy nyilatkozott lecat, az elnöki palota szóvivője.

szinte a giscard -chirac találkozó időpontjára időzítve, az udr közzétette titkárságának azt az előkészítő dokumentumát, amelyet a chirac által javasolt, december 5-re kitűzött udr-közgyűlés - kongresszus - elé kíván terjeszteni. a dokumentum szerint chirac azt indítványozza, hogy a gaulleista mozgalmat vagy egységes vagy, „konföderációs”, típusu politikai tömörüléssé alakítsák át. mint egységes szervezet, megváltoztatná nevét, jelvényét, programját, vezető szerveit, és lehetőséget nyújtana arra, hogy más szervezetek egészükben csatlakozzanak. mint,, konföderáció,, egyrészt megmaradna az udr, másrészt az udr-rel társulnának azok a szervezetek, amelyekkel kiszélesedne chirac tervei szerint a gaulleista mozgalom. mivel ez a,, kiszélesítés,, elsősorban a giscard d,estaing elnököt támogató többi politikai erő, s főleg a független köztársaságiak pozícióit veszélyeztetné, felveti a kérdést, ki hozza a fő döntéseket, a kormánytöbbség, vagy ahogy a köztársasági elnök mondja, az elnöki többség táborában.

giscard d,estaing,, francia demokrácia,, című könyvének publikálása és az azt követő, máig is tartó példátlan propagandakampány a megfigyelők szerint chirac kezdeményezésének ellensúlyozására is szolgál. a francia kommentátorok szerint most az államfő igyekszik új lendületet biztosítani saját,, független köztársasági,, formációjának. ugyanakkor chirac a nyilvánosság előtt leszögezte, hogy akciója nem irányul az elnök ellen, giscard pedig hosszú hallgatás után ugy nyilatkozott az elmúlt hetekben, hogy chirac akcióját az udr kereteiben természetesnek tartja. a csütörtöki találkozó után azonban elmaradt a,, közös közlemény,,.

--

19.40/a

- 62 -

R

kk.65. gromiko - diszebéd

tj/a/sn s z ó f i a , 1976. november 4.

csütörtökön szófiában folytatódott andrej gromiko szovjet külügyminiszter látogatása.

délben vlagyimir bazovszkij, a szovjetunió szófiai nagykövete ebédet adott andrej gromiko tiszteletére. a meleg, baráti légkörben lezajlott ebéden jelen volt todor zsiykov, a bkp kb első titkára, az államtanács elnöke, sztanko todorov miniszterelnök, valamint a bolgár párt-és állami élet számos más vezető személyisége is. az ebéden sztanko todorov és vlagyimir bazovszkijmondott pohárköszöntőt./temesi jános/

--

k.66. strougal - hazaérkezés

pm/pr/a/bs p r á g a , 1976. november 4./mti/

csütörtökön visszaérkezett prágába a csehszlovák küldöttség, amely lubomir strougalnak, a csehszlovák kormány elnökének vezetésével hivatalos baráti látogatást tett a lengyel népköztársaságban./ctk/

--

kk 67. rhodesia - tárgyalások

km/ke/ny bs g e n f , 1976 november 4 /mti/

genfben csütörtökön újabb tanácskozást tartottak az afrikai felszabadító mozgalmak képviselői és a rhodesiai fehértelepes kormány küldöttsége, amelyet ezuttal smith távollétében hiliary squires igazságügyminiszter vezetett. az ülésen ivor richard, a konferencia brit elnöke közölte, hogy nagy-britannia 1978 március 1-ét javasolja rhodesia függetlenné válásának napjaul. ez az időpont pontosan az afrikai felszabadító mozgalmak által javasolt 1977 szeptember 1, valamint a kissinger-tervben előirányzott kétéves határidő között van. a kompromisszumos brit javaslatot mind a felszabadító mozgalmak, mind pedig a rhodesiai kormány képviselői elutasították.

a csütörtöki ülésen muzorewa püspök, az afrikai felszabadító mozgalmak egyik vezetője javasolta, hogy genfben 14 napon belül szervezzék meg a népszavazást, amelyen rhodesia lakossága az ,, egy ember egy szavazat ,, elve alapján döntene az ország függetlenné válásának időpontjáról. muzorewa tervével kapcsolatosan a felszabadító mozgalmak még nem alakítottak ki egységes álláspontot.

/folt köv/
20.00/ny

-63-

7 1

kk 67. / rhodesia...folyt/ny

a upi értesülése szerint antony crosland, brit külügy-
miniszter csütörtökön kijelentette, hogy ian smith elutazása genf-
ből ,, kedvezőtlen fordulat,, de nagy-britanniának nincs szándéká-
ban beavatkozni a tárgyalások menetébe. hozzátette: ő csak akkor
utazik genf-be, ha jelenléte szükségesnek látszik.

az afp ugyanakkor jól értesült dar es salaam-i forrásokra
hivatkozva azt jelentette, hogy szombaton és vasárnap újabb csucs-
találkozóra jönnek össze a tanzániai fővárosban a ,, frontországok,,
államfői. e forrás szerint az angolai, a botswanai, a mozambiki
és a zambiai elnök pénteken este érkeznek dar es salaamba és szom-
baton megkezdik tárgyalásaikat a rhodesiai helyzetről, a többsé-
gi uralom megteremtéséről./afp, upi, reuter, ap/
--

kk.68. rhodesia - mozambik

km/ke/a/bs m a p u t o , 1976. november 4./mti/

a rhodesiai fajúldöző rezsim egységei az utóbbi 48
órában folytatták mozambik elleni támadásukat. állig fel-
fegyverzett rhodesiai csapatok gaza és tete tartományok
után most behatoltak manica tartományba is. megkísérelték
elfoglalni a stratégiai fontosságú machipanda városát. a
mozambiki népi fegyveres erők két helyen a határon túlra
szorították vissza, egy helyen pedig megállították a rhode-
siai csapatokat./taszsz, adn/
--

kk.69. spanyolország

ml/so/a/bs m a d r i d , 1976. november 4./mti/

a spanyol hatóságok katonaságot vetettek be a madridi
autóbuszközlekedési dolgozók egy hete tartó sztrájkjának
letörésére. hírügynökségek szerint csütörtökön katonai és
rendőri alakulatok fegyveres erőszakkal próbálták a dol-
gozókat a munka felvételére kényszeríteni.
/folyt.köv.
20.00/a

- 64 -

RW

kk.69./ spanyolország.....folyt./-a

a madridi autóbuszközlekedési vállalat mintegy 8000
alkalmazottja egy héttel ezelőtt béremelést és a munkakörül-
mények megjavítását követelve szüntette be a munkát. azt is
sürgették, hogy a hatóságok ne a kormány által támogatott
hivatalos,, szakszervezettel,, hanem a dolgozók általános
bizalmát élvező munkásbizottságok képviselőivel kezdjenek
tárgyalásokat.

a munkabeszüntetés, amellyel a főváros más közlekedé-
si ágazatának dolgozói is szolidaritást vállaltak, csaknem
megbénította madrid közlekedését. a rendőrség több ízben
is brutálisan lépett fel a sztrájkoló munkásokkal szemben és
közülük többeket őrizetbe vett.csütörtökön a rendőrök újabb
15 sztrájkolót tartóztattak le.

juan de an.espacochaga, madridi polgármester csütörtökön
kilátásba helyezte, hogy hamarosan megkezdődnek a tárgyalások
a dolgozók követeléseinek kielégítéséről./reuter, upi/

a ,,diario 16,, című haladó szellemű madridi lap csütörtö-
ki számában követelte a politikai rendőrség felszámolását és az
egész rendőrség átszervezését. rámutatott, hogy spanyolország-
ban elképzelhetetlen a demokratikus szabadságjogok szavatolása
a politikai rendőrség feloszlatása nélkül./afp/
--

kk 70. unesco

hl/ny bs nairobi, moszkva, 1976 november 4 /mti/

az ensz nevelésügyi, tudományos és kulturális szervezete
/unesco/ általános értekezletének nairobi-ban folyó ülészakán csü-
törtökön ünnepélyesen megemlékeztek a szervezet létrejöttének 30.
évfordulójáról.

az évforduló alkalmából elhangzott beszédek művészi műsor
követte, amelynek keretében főként afrikai dalokat és táncokat ad-
tak elő.

mint a szovjet unesco-bizottság szóvivője a taszsz-nak
adott nyilatkozatában megállapította, a szervezet harmincéves
tevékenysége meggyőzően bizonyította, hogy tagállamai társadalmi
rendszerüktől függetlenül eredményesen együtt tudnak működni.

/folyt köv/
20.15/ny

-65-

RW

kk 70. / unesco...folyt/ny

emlékeztetett arra, hogy a szovjetunió tevékenyen résztvesz ebben az együttműködésben, az unesco nemzetközi oktatási, tudományos, környezetvédelmi, óceánkutató és más programjai megvalósításában.

a szovjetunió két határozati javaslatot terjesztett a nairobi üléshez. az egyik azzal foglalkozik, hogy az unescónak milyen szerepet kell betöltenie a közvélemény formálásában a fegyverkezési hajszát beszüntetése érdekében. a másik szovjet indítvány az egyenjogú és kölcsönösen előnyös kulturális együttműködésre, mint a béke, a népek közötti barátság és kölcsönös megértés erősítése fontos tényezőjére vonatkozik./ap, taszsz/

a szerkesztőségek tájékoztatására!

a fennállásának 30. évfordulóját ünneplő unesco történetének legválságosabb időszaka előtt áll -, állapította meg az ap amerikai hírügynökség.

a szervezet nairobi ülésén rendkívül éles viták folynak arról, hogy helyreállítsák-e izrael teljes jogú tagságát az unescóban. mint ismeretes, az egyesült államok az izrael ellen fogantatott intézkedések miatt megvonta anyagi támogatását az unescótól és eddig már 38.8 millió dollárral tartozik a szervezetnek.

az amerikai kongresszus álláspontja a hozzájárulás felújításával kapcsolatban nagymértékben attól függ, hogyan rendeződik izrael státusza a szervezetben és az üléshez milyen döntést hoz majd a tömegtájékoztatási eszközökre vonatkozó, többek között a hírközlő eszközök állami ellenőrzését kilátásba helyező indítvánnyal kapcsolatban, amelyet a szovjetunió is támogat./ap/

--

20.15/ny

-66-

2

kk.71. közel-kelet

csr/pr/a/bs

b e i r u t , 1976. november 4./mti/

eliasz szárkisz libanoni elnök, akinek közvetlen fennhatósága alá tartoznak az arabközi békefenntartó erők, csütörtökön - november 4-i hatállyal - ahmed al-hadzs libanoni mohamedán ezredes személyében kinevezte az arabközi békefenntartó erők katonai parancsnokát.

a libanoni elnök csütörtökön jobboldali vezetőkkel - camille chamounnal és pierre gemajellel, - megvitatta a libanoni helyzetet. a tárgyalások részletei nem ismeretesek. chamoun csütörtökön közölte: a jobboldaliak egyelőre elhalasztották a döntést arról, hogy az ellenőrzésük alatt álló beirut városrészbe beengedik-e az arabközi erőket.

a már libanonban állomásozó, zöldecsapások, szóvivője közölte, hogy a békefenntartó haderők felállításában résztvevő országok - szíria kivételével - 5-6 ezer katonát adnak, és a 30 ezer főnyire tervezett haderő többi részét várhatóan szíria adja majd.

a upi libanoni jobboldali forrásokra hivatkozva jelentette, hogy hanna tábornok parancsnoksága alatt álló libanoni reguláris jobboldali alakulatok a rend helyreállítása céljából ellenőrzésük alá vonták a kelet-beirutba vezető utakat, miután szerdán összecsapások voltak a jobboldali erők, a falangista párt és a nemzeti liberális párt milicistái között.

csütörtökön a libanoni harcoknak 45 halott és 65 sebesült áldozatuk volt.

a libanoni falangista párt kalózádiója tájékozott beirut arab forrásokra hivatkozva jelentette, hogy anvar szadat egyiptomi elnök a közeljövőben hivatalos látogatást tesz damaszkuszban, hogy asszad szíriai elnökkel tárgyaljon. /afp, reuter, upi/

/folyt.köv./
20.30/a

- 67 -

B

kk.71./ közel-kelet.....folyt./-a
a szerkesztőségek tájékoztatására!

k a i r ó

az ap szerint az egyiptomi-szovjet külügyminiszteri tárgyalásokról kiadott közlemény jelezte, hogy haladás történik a kétoldalu kapcsolatok javításában. fahmi külügyminiszter a tárgyalások befejeztével egyiptomi újságíróknak adott nyilatkozatában elmondotta, hogy őszinte légkörben foglalkoztak a kétoldalu kapcsolatokkal. „e találkozó önmagában nem kis lépés - mondotta. - ez pozitív jel. nagy remény van arra -, hogy nem túl sokára konkrét eredményekre fognak vezetni ezek az erőfeszítések, ha a két fél között fennmarad az őszinteség és a tárgyszerűség szelleme,,.

gromiko külügyminiszter szerdán és csütörtökön kétszer hagyta el a tárgyaló-termet, hogy telefonon beszéljen leonyid brezsnyevvel./mena,ap/

--

kk 72. kissinger

ha/ny bs w a s h i n g t o n, 1976 november 4.

heltai andrás, az mti tudósítója jelenti:

henry kissinger amerikai külügyminiszter az elnökválasztást követően, amelynek kimenetele az ő távozását is jelenti, csütörtökön üzenetet küldött az egyesült államok külföldi diplomáciai képviselőinek.

kissinger a tájékoztató jellegű üzenetben, amelyet washingtonban is nyilvánosságra hoztak, közölte: az egyesült államok külpolitikája az új kormány hivatalbalépéséig, január 20-ig, ford és az ő irányítása alatt marad, s továbbra is támogatja majd amerika barátait, ellenáll az ország ellenfeleinek,,. a nyilatkozat szerint ,, egyetlen ország se ringassa magát olyan illúzióba, hogy most alkalma nyílik próbára tenni az egyesült államok elkötelezettségét,,. a ford-kormányzat működésben lévő külpolitikát kíván átadni az új közigazgatásnak, hangzik az üzenet.

/folyt köv/
20.40/ny

-68-

RJ

kk 72. / kissinger .....folyt/ny

jóllehet kissinger már kijelölte a bizottságot, amely átadja majd a külügyeket carter, a megválasztott elnök gárdájának, a külügyminisztériumi szóvivő szerint carter munkatársai még nem kezdeményeztek kapcsolatot.

az előírásoknak megfelelően elnökváltáskor valamennyi amerikai nagykövet / akiket az elnök nevez ki/ benyújtja lemondását, s felajánlják lemondásukat a külügyminisztérium vezető munkatársai is.

míg a politikai okokból/ mint például a republikánusoknak nyújtott választási pénzek fejében / kinevezett diplomaták távoznak, a hivatásosaknál / kissinger szűkebb körét kivéve/ feltehetően csak átcsoportosításra kerül sor.

a külügyminisztérium szóvivője csütörtökön jelezte, hogy a rhodesiai kérdésben az amerikai diplomácia tovább aktivizálódik: reinhardt nagykövetet az unesco közgyűléséről konzultációra küldik lusakába és dar es salaamba. schaufele külügyi államtitkár, akit kissinger a múlt héten, erősítésként, küldött a genfi rhodesia-értekezletre, hétfőn washingtonba érkezik, majd feltehetően visszatér genfbe.

kissinger egyébként 1977 január 20-ig, carter elnök beiktatásáig, az új kormány megalakulásáig hivatalban marad. kissinger várhatóan utolsó külföldi útja, jelenlegi minőségében, a nato szokásos decemberi brüsszeli ülészsaka lesz.

a szerkesztőségek tájékoztatására!

várhatóan az új kormány betölti majd a budapesti amerikai nagyköveti posztot, amely a korábbi nagykövet áthelyezése miatt üres, s éppen a választás előtti időszakban nem került már betöltésre.

20.40/a

- 69 -

RJ

kalezics

nt/ny bs

b e l g r á d , 1976 november 4.

nyárádi róbert, az mti tudósítója jelenti:

mirko kalezics, a jugoszláv külügyminisztérium szóvivője szokásos csütörtöki sajtóértekezletén közölte, hogy ismét fahmi egyiptomi miniszterelnökhelyettes és külügyminiszter november 5-és 7- között látogatást tesz jugoszláviában és megbeszéléseket folytat vendéglátójával, milos miniccsel, a jugoszláv kormány alelnökével, külügyminiszterrel, valamint más személyiségekkel. az egyiptomi külügyminisztert fogadja vidoje zsarkovics, jugoszlávia államelnökségének alelnöke. ebből az alkalomból fahmi átnyújtja azt a személyes üzenetet, amelyet anvar szadat elnök intézett jospip broz tito államfőhöz.

a szóvivő azzal összefüggésben, hogy az ausztriai karintia tartományban néhány nappal ezelőtt felrobbantottak egy partizán- emlékművet, kijelentette: „ a vandalizmus ismétlődése azt mutatja, hogy ausztriában vannak olyan erők, amelyeknek létezését az államszerződés tiltja, „.

belgrádban egyébként közölték, hogy gustav vlahov, jugoszlávia bécsi nagykövete a külügyminisztériumban tiltakozott a partizán- emlékmű felrobbantása miatt.

a szerkesztőségek tájékoztatására!

kalezics a partizánemlékmű felrobbantásával kapcsolatban kijelentette még:

„ az emlékmű lerombolása része annak a nyomásnak, amelyet az osztrák köztársaságban a szlovén és horvát kisebbségre gyakorolnak azzal a céllal, hogy megvonják tőlük az államszerződésben szavatolt jogokat és védelmet, „.

20.58/ny

-70-

R

kk 75. iráni kormányátalakítás

hl/ny bs

t e h e r á n , 1976 november 4. /mti/

amir abbasz hoveida iráni miniszterelnök csütörtökön átalakította kormányát. mint a miniszterelnök közölte, a kabinetben a változtatásokat a sah instrukciói alapján hajtották végre, a kormányhivatalok tevékenységének jobb összehangolása és meggyorsítása érdekében.

iráni új belügyminisztere amir kaszim moini, eddigi munkaügyi miniszter lett. a volt belügyminisztert, dzsamsid amuzgart nemrég az ország egyetlen engedélyezett pártja, az iráni ujjászületés párt főtitkárává nevezték ki.

munkaügyi miniszterré manuser azmunt, tájékoztatás és idegenforgalmi miniszterré karimpasa bahadorit nevezték ki, a közoktatási miniszter manuser gandzsi, a közlekedési és utépitési pedig ibrahim farahbaksan lett, mind a négyen először kaptak miniszteri tárcát. gholamreza kianpur eddigi tájékoztatási és idegenforgalmi minisztert igazságügyminiszterré nevezték ki.

a manszur rohani vezette mezőgazdasági minisztériumba beolvasztották a mezőgazdasági szövetkezetek minisztériumát. /reuter, afp, upi/

-.-

kk.73. strougal - közös közlemény

ba/a/bs

v a r s ó , 1976. november 4.

barabás jános, az mti tudósítója jelenti:

lubomir strougal csehszlovák kormányfő baráti munkalátogatásának befejeztével varsóban közös közleményt adtak ki.

a csehszlovák kormány elnöke november 3-4-én tett látogatást varsóban, ennek során találkozott edward gierekkal, a lemp kb első titkárával és megbeszéléseket folytatott piotr jaroszewicz miniszterelnökkel.

/folyt.köv./
21.00/a

- 71-

R

kk.73./ strougal.....folyt./-a

a közlemény szerint a felek hangsúlyozták, hogy edward glierek, a lemp kb első titkára és gustáv husák, a cskp kb főtitkára találkozási igen nagy jelentőségűek a kétoldalu kapcsolatok továbbfejlesztése szempontjából. a miniszterelnökök tájékoztatták egymást pártjaik legutóbbi kongresszusa határozatainak végrehajtásáról, áttekintették az 1971-1975-ös években folytatott együttműködés eredményeit és meghatározták a továbbfejlődéshez vezető feladatokat. pozitívan értékelték a kétoldalu kereskedelmi kapcsolatok helyzetét, azt a tényt, hogy a forgalom értéke harminc százalékkal túlhaladta a hosszútávú kereskedelmi szerződés előirányzatát. az 1976-1980-ra szóló megállapodás szerint a forgalom értéke az előző öt évhez képest megkétszereződik - eléri a 6,5 milliárd rubelt. a felek hangsúlyozták, hogy szükség van az 1980 utáni időszak együttműködési kérdéseinek világos meghatározására. a miniszterelnökök kifejezésre juttatták meggyőződésüket, hogy a két ország együttműködése hozzájárul a kgst komplex programjának megvalósításához és országaik lakossága életszínvonalának emeléséhez.

a közlemény hangsúlyozza, hogy a megvitatott nemzetközi kérdésekben teljes a nézetazonosság a két párt és a két kormány között. méltatták a szocialista országok községe egységének fontosságát, a varsói szerződés szervezete és a kgst jelentőségét a béke, a biztonság és a nemzetközi együttműködés megszilárdításában. rámutattak arra, hogy a nemzetközi légkör enyhülésében elért eredmények elsősorban a szocialista országok, különösen a szovjetunió erőfeszítéseinek köszönhetőek. állást foglaltak a fegyverkezési hajszára megfékezésére és a szakaszonkénti leszerelés mellett, és kiemelték a helsinki-ben elfogadott záróokmányban foglaltak megvalósításának fontosságát. támogatásukról biztosították az össz-európai környezetvédelmi, közlekedési és energiaipari kongresszus összehívására vonatkozó szovjet javaslatot, méltatták a szocialista országok kezdeményezését a kgst és az egk közti kapcsolatok szabályozására. kulcsfontosságú tényként értékelték a hadászati fegyverrendszerek korlátozásáról genfben és a bécsben folyó tárgyalások eredményes folytatását.

↳csapatcsökkentés

a felek kifejezésre juttatták meggyőződésüket, hogy lubomir strougal látogatása hozzájárult a két ország kapcsolatainak továbbfejlesztéséhez. a csehszlovák kormányfő meghívta piotr jaroszewicz miniszterelnököt, hogy tegyen látogatást csehszlovákiában. a lengyel minisztertanács elnöke a meghívást elfogadta.

--

21.05/a

- 72 -

R

kk.76. rövid hírek

ml/ke/a/bs

1976. november 4./mti/

l i s s z a b o...n: előléptetések

dandártábornokká léptették elő csütörtökön baptista beirao ezredest, a déli katonai körzet parancsnokát. ugyanacsak dandártábornokká léptették elő manuel franco charaist, és amadeu garcia dos santo ezredeseket, a fegyveres erők forradalmi tanácsának tagjait./afp/

v a r s ó: zátony

két újabb mentőhajó futott K/ csütörtökön a lengyel kikötőkből a balti-tengerre, ahol a napokban egy 30 ezer tonnás angol szállítóhajó zátonyra futott. hamarosan követi őket egy uszódaru, amelynek segítségével megpróbálják kiszabadítani fogóságából a brit hajót./mti/

f i r e n z e : partizánok

firenzében csütörtökön megkezdte munkáját az olasz partizánszövetség kongresszusa. a 600 küldött a többi között az európai béke megszilárdításáról és az új háború veszélyének csökkentéséről tanácskozik./taszsz/

k u a l a l u m p u r : letartóztatások

malaysiában két miniszterhelyettest és további négy személyt tartóztattak le azzal a váddal, hogy,, kommunista elemekkel álltak kapcsolatban,, a letartóztatottak között van az ellenzéki demokratikus akciópárt egy képviselője is./taszsz/

s z ó f i a : fahmi

sztanko todorov bolgár miniszterelnök csütörtökön szófiában fogadta ismail fahmi egyiptomi külügyminisztert. a baráti légkörben megtartott találkozáson megvitatották a bolgár-egyiptomi kapcsolatok fejlődését és véleményt cseréltek a közkeleti helyzet alakulásáról./mti/
/folyt.köv./
20.30/a

- 73 -

R

kk.76./rövid hírek.....folyt./-a

v a r s ó: vasuti szerencsétlenség

a szerdai juliankai vonatszerencsétlenség sérültjei közül 23-an már elhagyták a kórházat - mondotta a wroclawi vasutaskórház igazgatója az újságírók kérdéseire válaszolva. mint ismeretes, a katasztrófa következtében 25-en életüket veszítették és hatvanan megsebesültek. a sérültek már mind túl vannak az életveszélyen./mti/

s a l i s b u r y : smith

csütörtökön visszaérkezett salisbury-be ian smith, a rhodesiai fehértelepes kormány miniszterelnöke, aki részt vett a rhodesia jövőjével foglalkozó genfi értekezleten. /reuter/

zoug/svájc/: dixon

61 éves korában agyvérzés következtében elhunyt dean dixon new yorki születésű amerikai karmester. dixon nemrégén svájcban telepedett le. vezetése alatt állt többek között az nbc zenekara, valamint a new yorki, a bostoni és a philadelphiai filharmónikusok is. a neves néger dirigens 1961 és 1975 között majna-frankfurtban a hesseni rádió zenekarának vezető karmestere volt./afp/

-. -

kk.77. gromiko - 2.

tj/a/bs s z ó f i a , 1976. november 4./mti/

petr mladenov bolgár külügyminiszter csütörtök délután a szófiai bojana kormányrezidencián hivatalos megbeszélést tartott andrej gromikóval. a találkozón megvitatták a nemzetközi kérdések széles körét, s különös figyelmet szenteltek a szocialista országok nemzetközi akcióegységének, valamint a helsinki záróokmányban foglaltak végrehajtásának. a két külügyminiszter megvitatta az enyhülési folyamat további elmélyítésére, a fegyverzetek csökkentésére irányuló közös munkát, s áttekintettek egyéb, kölcsönös érdeklődésre számotartó nemzetközi kérdéseket is.

/folyt.köv./a

21.40/a

- 74 -

R

kk.77./ gromiko.....folyt./-a

a meleg, elvtársi légkörben lezajlott találkozon a két külügyminiszter megelégedését fejezte ki a magasfoku bolgár-szovjet együttműködés, valamint a két ország és a két nép sokoldalú közeledése fölött.

ugyancsak a szófiai bojana kormányrezidencián todor zsvikov bolgár államfő csütörtökön este átnyújtotta a georgi dimitrov érdemrendet a szovjet diplomácia vezetőjének. a legmagasabb bolgár állami kitüntetést andrej gromiko a két ország testvéri barátságának fejlesztésében szerzett érdemeiért, valamint a békéért és a biztonságért vívott harcban való több évtizedes részvételért kapta.

gromiko csütörtöki programja azzal a hivatalos vacsorával zárult, amelyet todor zsvikov, a bolgár államtanács elnöke adott tiszteletére a szófiai bojana kormányrezidencián. a vacsorán todor zsvikov és andrej gromiko mondott pohárköszöntőt./temesi/

-. -

kk.78. külpolitikai híreink jegyzéke 16 órától - zárásig

a bs

1976. november 4.

49. haderőcsökkentés - plenáris ülés
  50. olasz kormány
  51. carter - visszhang
  52. kissinger - novoje vremja
  53. közlemény andrej gromiko és ismail fahmi találkozásjáról
  54. disszemle, felvonulás moszkvában
  55. todorov - fahmi
  56. ciprus - ensz
  57. egyiptom - pótválasztások
  58. alaptalan igények
  59. amerikai elnökválasztás - egyiptomi visszhang
  60. carter - taszsz kommentár
  61. a „négyek bandája”, bíróság előtt? /szerk.táj./
  62. cedenbal nyilatkozata
  63. maróthy lászló - kitüntetések
- /folyt.köv./
22.00/a

- 75 -

R

kk.78./ külpolitikai.....folyt./-a

- 64. giscard d,estaing - chirac
- 65. gromiko - diszebéd
- 66. strougal - hazaérkezés
- 67. rhodesia - tárgyalások
- 68. rhodesia - mozambik
- 69. spanyolország
- 70. unesco
- 71. közel-kelet
- 72. kissinger
- 73. strougal - közös közlemény
- 74. kalezics
- 75. iráni kormányátalakítás
- 76. rövid hírek
  - liszabon: előléptetések
  - varsó: zátony
  - firenze: partizánok
  - kuala lumpur: letartóztatások
  - szófia: fahmi
  - varsó: vasuti szerencsétlenség
  - salisbury: smith
  - zoug/svájc/: dixon
- 77. gromiko-2.
- 78. hirjegyzék

--

22.05/a

- 76 -
- v é g e -

készült az mti külpolitikai szerkesztőségében
főszerkesztő: lehel miklós
szerkesztették: pírityi sándor
németh gyula
bochkor jenő
sebestyén tibor
barabás miklós

21

M.T.I.

Szerkeszti a Külpolitikai Szerkesztőség
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf. 3. Tel.: 159-490. Telex: 22-4371

Külföldi hírek

1976. november 5. p é n t e k

kk. 1. v á r h a t ó

fe/rj pi

1976. november 5. /mti/

b e l g r á d : fahmi egyiptomi külügyminiszter látogatása

g e n f : rhodesia -konferencia - plenáris ülés

n a i r o b i : unesco általános értekezlet - vita

--

7.15 rj

-1 -

Fi 8'00